

Bir Noel Şarkısı

Charles Dickens

Bölüm 1

Bu hayaletimsi küçük kitapta, okuyucularımı kendileriyle, birbirleriyle, bu mevsimle ya da benimle hoşnutsuzluğa düşürmeyecek bir Düşünce Hayaleti uyandırmaya çabaladım. Umarım evlerini hoş bir biçimde ziyaret eder ve kimse onu defetmek istemez.

Sadık Dostları ve Hizmetkârları,

C. D.

Aralık, 1843.

Bölüm 2

Marley ölmüştü, öncelikle. Bunda hiçbir şüphe yoktur. Mezar kütüğü papaz, kâtip, cenaze levazımatçısı ve baş yaşlı tarafından imzalanmıştı. Scrooge da imzalamıştı; ve Scrooge'un imzası Borsa'da her zaman geçerdi, el attığı her işte. Yaşlı Marley, kapı çivisi kadar ölüydü.

Dikkat! Kapı çivisinde bu kadar ölümcül olan neymiş, kendi bilgimle bildiğimi söylemek istemiyorum. Doğrusu, çivisinden en ölü olanının tabut çivisi olduğunu düşünmeye meylederdim. Ama atalarımızın bilgeliği bu benzetmede yatar; ve benim kutsanmamış ellerim onu rahatsız etmeyecektir, yoksa memleketin hali harap olur. Bu yüzden, Marley'in bir kapı çivisi kadar ölü olduğunu vurgulayarak tekrarlamama izin vereceksiniz.

Scrooge onun öldüğünü biliyor muydu? Elbette biliyordu. Nasıl başka türlü olabilirdi? Scrooge ile kaç yıl ortaklık ettiklerini ben bilmiyorum. Scrooge onun tek vasiyeti, tek idarecisi, tek varisi, tek bakiyesi, tek dostu ve tek yaşlısıydı. Ve Scrooge bile bu üzücü olayla o kadar korkunç sarsılmış değildi; tam tersine, cenaze gününde bile mükemmel bir iş adamıydı ve bu vesileyi tartışmasız bir pazarlıkla kutsallaştırmıştı.

Marley'in cenazesinden söz etmem beni başladığım noktaya geri getiriyor. Marley'in öldüğüne hiç şüphe yok. Bu açıkça anlaşılmalıdır, yoksa anlatacağım hikâyede hiçbir olağanüstülük olmayacaktır. Hamlet'in Babası'nın oyun başlamadan önce öldüğüne tamamen inanmamış olsaydık, onun geceleri doğu rüzgârında kendi surlarında dolaşmasında, orta yaşlı herhangi bir beyefendinin karanlık bastıktan sonra rüzgârlı bir yerde—mesela Aziz Paul Kilisesi'nin avlusu gibi—pervasızca dolaşıp oğlunun zayıf aklını hayrete düşürmesinden daha dikkate değer bir şey olmazdı.

Scrooge, Yaşlı Marley'in adını hiç boyatmamıştı. Yıllar sonra bile dükkân kapısının üstünde duruyordu: Scrooge ve Marley. Firma Scrooge ve Marley olarak biliniyordu. Bazen işe yeni gelenler Scrooge'a Scrooge, bazen de Marley derlerdi; o ikisine de cevap verirdi. Onun için fark etmezdi.

Ah! Ama o, bileği taşına yapışmış cimri bir eldi, Scrooge! Sıkan, buran, kavrayan, sıyıran, pençeleyen, ağgözlü, yaşlı bir günahkâr! Çakmaktaşı gibi sert ve keskin, ki ondan hiçbir çelik cömert bir kıvılcım çıkarmamıştı; bir istiridye kadar ketum, içe dönük ve yalnızdı. İçindeki soğukluk, yaşlı hatlarını dondurmuş, sivri burnunu

çimdiklemiş, yanağını buruşturmuş, yürüyüşünü katılaştırmış; gözlerini kızartmış, ince dudaklarını morartmış ve törpüleyen sesinde kurnazca kendini belli ediyordu. Başında, kaşlarında ve tel gibi çenesinde buz gibi bir kırağı vardı. Kendi düşük sıcaklığını her zaman yanında taşırdı; yaz sıcağında bürosunu buzlandırır; Noel'de bir derece bile eritmezdi.

Dışarıdaki sıcak ve soğğun Scrooge üzerinde pek etkisi yoktu. Hiçbir sıcaklık onu ısıtamaz, hiçbir kış havası onu üşütemezdi. Esen hiçbir rüzgâr ondan daha acı değildi, yağın hiçbir kar amacıyla ondan daha kararlı değildi, hiçbir çarpan yağmur ondan daha yalvarma bilmez değildi. Kötü hava onu nerede bulacağını bilemezdi. En şiddetli yağmur, kar, dolu ve sulu sepken onu yalnızca bir konuda alt edebilirdi: Onlar sık sık "güzelce yağarlardı", Scrooge ise hiç yapmazdı.

Kimse onu sokakta durdurup neşeli bir ifadeyle, "Sevgili Scrooge, nasılsın? Ne zaman beni görmeye geleceksin?" demezdi. Hiçbir dilenci ondan ufak bir sadaka istemez, hiçbir çocuk ona saatin kaç olduğunu sormazdı; hayatı boyunca hiçbir erkek ya da kadın, Scrooge'a falanca yere nasıl gideceğini sormamıştı. Körlerin köpekleri bile onu tanırdı gibiydi; onun geldiğini görünce sahiplerini kapı aralıklarına ve avlulara çeker; sonra kuyruklarını salları, sanki "Hiç göz olmaması, kem göz olmasından iyidir, karanlık efendi!" der gibi yaparlardı.

Ama Scrooge ne umursardı ki! İşte tam istediği şey buydu. Hayatın kalabalık yollarında ilerlemek, tüm insani sempatiyi mesafeyi koruması için uyararak yol almak, bilenlerin deyişimiyle Scrooge'a "pek tatlı" gelirdi.

Bir zamanlar—yılın tüm güzel günleri içinde, Noel arifesinde—yaşlı Scrooge, saymanlık bürosunda meşgul oturuyordu. Hava soğuk, sert, yakıcıydı; sisliydi ayrıca; dışarıdaki avluda insanların hırıltıyla inip çıktığını, ellerini göğüslerine vurduğunu ve ayaklarını ısınmak için kaldırım taşlarına vurduğunu duyabiliyordu. Şehir saatleri daha yeni üçü vurmuştu ama hava çoktan kararmıştı—bütün gün aydınlanmamıştı bile—ve yan ofislerin pencerelerinde mumlar, dokunulabilir kahverengi havanın üzerinde kırmızımsı lekeler gibi parlıyordu. Sis her çatlak ve anahtar deliğinden içeri akıyor, dışarıda o kadar yoğundu ki, avlu en dar avlu olmasına rağmen, karşıdaki evler yalnızca hayaletler gibiydi. O mat bulutun her şeyi karartarak alçalmasını gören, insan, Doğa'nın yakınlarda bir yerde yaşayıp büyük ölçekte bira demlediğini düşünebilirdi.

Scrooge'un saymanlık bürosunun kapısı açıktı, böylece kâtiplerini göz önünde tutabiliyordu; kâtip, ötede iç karartıcı küçük bir hücrede, bir tür depoda, mektupları

kopya ediyordu. Scrooge'un çok küçük bir ateşi vardı ama kâtibin ateşi o kadar küçüktü ki tek bir kömür parçasına benziyordu. Ama onu besleyemezdi, çünkü Scrooge kömür kutusunu kendi odasında tutardı; ve kâtip elinde kürekle içeri girdi mi, efendisi artık yollarını ayırmalarının gerekeceğini tahmin ederdi. Bu nedenle kâtip beyaz atkısını boynuna doladı ve mumda ısınmaya çalıştı; ki bu çabada, güçlü bir hayal gücü olmayan bir adam olarak, başarısız oldu.

"Mutlu Noeller, amca! Tanrı sizi korusun!" diye bağırdı neşeli bir ses. Bu, Scrooge'un yeğenin sesi idi; o kadar hızlı gelmişti ki bu, yaklaştığına dair ilk işaretti.

"Ba!" dedi Scrooge, "Saçma!"

Scrooge'un bu yeğeni sisten ve ayazda hızlı yürümekle öylesine ısınmıştı ki, yüzü kıpkırmızı ve yakışıklıydı; gözleri parlıyor, nefesi tütüyordu.

"Noel saçma bir şey mi, amca!" dedi Scrooge'un yeğeni. "Bunu gerçekten kastetmiyorsunuz, eminim?"

"Kastediyorum," dedi Scrooge. "Mutlu Noeller! Ne hakkın var mutlu olmaya? Ne sebebin var neşelenmeye? Yeterince fakirsin."

"Haydi ama," diye neşeyle karşılık verdi yeğen. "Ne hakkınız var keyifsiz olmaya? Ne sebebiniz var somurtmaya? Yeterince zenginsiniz."

Scrooge anında daha iyi bir cevap bulamayınca, tekrar "Ba!" dedi ve ardından "Saçma!"yı ekledi.

"Kızmayın amca!" dedi yeğen.

"Başka ne olabilirim," diye karşılık verdi amca, "böyle bir aptallar dünyasında yaşarken? Mutlu Noeller! Mutlu Noeller batsın! Noel zamanı senin için parasız fatura ödeme zamanından; bir saat daha zengin değil, bir yaş daha yaşlı bulunduğun bir zamandan; defterlerini dengelediğin ve içlerindeki her kalemin on iki ay boyunca aleyhine dizildiği bir zamandan başka nedir ki? İstedğim gibi yapabilseydim," dedi Scrooge öfkeyle, "ağzında 'Mutlu Noeller'le dolaşan her aptal, kendi pudingiyle kaynatılır ve kalbine bir çobanpüskülü kazığı çakılarak gömülürdü. Aynen öyle!"

"Amca!" diye yalvardı yeğen.

"Yeğen!" diye sertçe karşılık verdi amca, "Noel'i kendi bildiğin gibi kutla, benim de kendi bildiğim gibi kutlamama izin ver."

"Kutlamak!" diye tekrarladı Scrooge'un yeğeni. "Ama siz kutlamıyorsunuz ki."

"O halde bırak beni rahat bırak," dedi Scrooge. "Çok hayrını gör! Sana hep böyle hayrı dokundu!"

"İyi bir şey elde edebileceğim, ama faydalanmadığım pek çok şey var, cesaret ederim söylemeye," diye karşılık verdi yeğen. "Noel de onlardan biri. Ama eminim ki, Noel zamanını her geldiğinde—kutsal adı ve kökenine duyulan hürmet bir yana, eğer ona ait herhangi bir şey bundan ayrı düşünülebilirse—her zaman iyi bir zaman olarak düşünmüşümdür; nazik, bağışlayıcı, hayırsever, hoş bir zaman; yılın o uzun takviminde bildiğim tek zaman, erkeklerin ve kadınların sanki tek bir istekle kapalı yüreklerini özgürce açtıkları ve kendilerinden aşağıdakileri sanki onlar gerçekten mezara giden yol arkadaşlarıymış gibi düşündükleri, başka yolculuklara mahkûm başka bir yaratık türü değilmiş gibi davrandıkları tek zaman. Ve bu yüzden amca, cebime bir zerre olsun altın ya da gümüş koymamış olsa da, bana iyi geldiğine ve iyi geleceğine inanıyorum; ve diyorum ki, Tanrı onu kutsasın!"

Depodaki kâtip istemsizce alkışladı. Hemen uygunsuzluğunun farkına vararak ateşi karıştırdı ve son zayıf kıvılcımı söndürdü.

"Senden bir daha ses duyayım," dedi Scrooge, "ve Noel'i işini kaybederek kutlarsın! Oldukça güçlü bir hatiptiniz, efendim," diye ekledi, yeğenine dönerek. "Meclise girmiyorsunuz diye şaşıyorum."

"Kızmayın amca. Haydi! Yarın bizimle yemeğe gelin."

Scrooge onu göreceğini söyledi—evet, gerçekten de söyledi. Deyimin tamamını kullandı ve önce onu o uç noktada göreceğini söyledi.

"Ama neden?" diye bağırdı Scrooge'un yeğeni. "Neden?"

"Neden evlendin?" dedi Scrooge.

"Çünkü âşık oldum."

"Çünkü âşık oldun!" diye hırladı Scrooge, sanki bu, dünyada mutlu bir Noel'den daha gülünç olan tek şeymiş gibi. "İyi günler!"

"Hayır amca, ama o olmadan önce beni görmeye hiç gelmezsiniz. Şimdi gelmemek için bunu neden sebep gösteriyorsunuz?"

"İyi günler," dedi Scrooge.

"Sizden hiçbir şey istemiyorum; hiçbir şey talep etmiyorum; neden arkadaş olamıyoruz?"

"İyi günler," dedi Scrooge.

"Bu kadar kararlı olduğunuzu görmeye tüm kalbimle üzülüyorum. Hiçbir zaman, tarafı olduğum bir kavgamız olmadı. Ama bu denemeyi Noel'e saygımdan yaptım ve Noel neşemi sonuna kadar koruyacağım. Öyleyse Mutlu Noeller, amca!"

"İyi günler!" dedi Scrooge.

"Ve Mutlu Yıllar!"

"İyi günler!" dedi Scrooge.

Yeğeni, yine de tek bir öfkeli söz etmeden odadan çıktı. Dış kapıda durup mevsime dair selamlarını kâtime ilettiler; kâtip, ne kadar üşümüş olsa da, Scrooge'dan daha sıcaktı; çünkü onlara içtenlikle karşılık verdi.

"İşte bir herif daha," diye mırıldandı Scrooge, onu duymuştu; "benim kâtibim, haftada on beş şilinle, bir de karısı ve çocukları var, hâlâ mutlu bir Noelden bahsediyor. Tımarhaneye kapanacağım."

Bu deli, Scrooge'un yeğenini çıkarırken iki kişiyi daha içeri almıştı. İri yarı beylerdi, bakması hoş adamlardı ve şimdi şapkaları ellerinde, Scrooge'un bürosunda duruyorlardı. Ellerinde kitaplar ve kâğıtlar vardı ve ona eğilerek selam verdiler.

"Scrooge ve Marley olmalı," dedi beylerden biri, listesine bakarak. "Bay Scrooge'u mu yoksa Bay Marley'i mi görmek zevkine erişiyorum?"

"Bay Marley yedi yıldır ölü," diye yanıtladı Scrooge. "Bu gece tam yedi yıl önce öldü."

"Onun cömertliğinin hayatta kalan ortağı tarafından iyi temsil edildiğinden hiç şüphemiz yok," dedi bey, kimlik belgelerini sunarak.

Kuşkusuz öyleydi; çünkü ikisi de aynı türden ruhtu. Uğursuz "cömertlik" sözcüğünde Scrooge kaşlarını çattı, başını salladı ve belgeleri geri verdi.

"Yılın bu şenlikli zamanında, Bay Scrooge," dedi bey, bir kalem alarak, "şu anda büyük sıkıntı çeken Yoksul ve muhtaçlar için bir miktar yardım yapmak her zamankinden daha arzu edilir bir şey. Binlercesi sıradan ihtiyaçlardan yoksun; yüz binlercesi sıradan konforlardan yoksun, efendim."

"Hapishaneler yok mu?" diye sordu Scrooge.

"Bolca hapishane var," dedi bey, kalemi tekrar bırakarak.

"Ya Birleşik Çalışma Evleri?" diye sordu Scrooge. "Hâlâ işliyorlar mı?"

"İşliyorlar. Hâlâ," diye karşılık verdi bey. "Keşke olmadıklarını söyleyebilseydim."

"Yürüme Değirmeni ve Yoksul Yasası tam güçle çalışıyor, öyle mi?" dedi Scrooge.

"İkisi de çok meşgul, efendim."

"Oh! İlk söylediklerinizden korkmuştum, yararlı seyirlerinde bir şeyin onları durdurduğunu sanmıştım," dedi Scrooge. "Bunu duyduğuma çok sevindim."

"Çoğunluğa pek Hristiyanca bir neşe ya da bedensel rahatlık sağlamadıkları izlenimiyle," diye karşılık verdi bey, "birkaçımız Yoksullara biraz et ve içecek ve ısınma imkânı almak için bir fon oluşturmaya çalışıyoruz. Bu zamanı seçiyoruz, çünkü Yoksulluğun en keskin hissedildiği ve Bolluğun sevindiği bir zamandır. Sizi ne kadar yazayım?"

"Hiçbir şey!" diye cevap verdi Scrooge.

"İsminiz gizli mi kalsın istiyorsunuz?"

"Yalnız bırakılmak istiyorum," dedi Scrooge. "Ne istediğimi sorduğunuza göre, beyler, cevabım bu. Noel'de ben kendim eğlenmem ve boş insanları eğlendirmeyi kaldıramam. Bahsettiğim kurumları destekliyorum—yeterince masrafları var; ve durumu kötü olanlar oraya gitmeli."

"Çoğu oraya gidemiyor; çoğu da ölmeyi tercih eder."

"Ölmeyi tercih ediyorlarsa," dedi Scrooge, "bırakın yapsınlar, fazla nüfusu azaltır. Ayrıca—affedersiniz—onları tanımam."

"Ama tanıyabilirsiniz," diye belirtti bey.

"Benim işim değil," diye karşılık verdi Scrooge. "Bir adamın kendi işini bilmesi yeterlidir, başkalarının işine karışmaması gerekir. Benimki beni sürekli meşgul ediyor. İyi günler, beyler!"

Noktalarını sürdürmenin faydasız olacağını açıkça gören beyler çekildiler. Scrooge, kendisi hakkında gelişmiş bir fikirle ve her zamankinden daha şakacı bir tonda işine döndü.

Bu sırada sis ve karanlık öyle yoğunlaştı ki insanlar ellerinde meşalelerle oraya buraya koşuyor, atlı arabaların önünde gidip onları yönlendirmek için hizmetlerini sunuyorlardı. Kaba saba eski çanı, duvardaki Gotik bir pencereden Scrooge'a hep sinsi sinsi bakan kilisenin kadim kulesi görünmez oldu ve saatleri ve çeyrekleri bulutların içinde vurdu; ardından sanki donmuş başı yukarılarda dişlerini takırdatıyormuş gibi titrek titreşimler geliyordu. Soğuk şiddetlendi. Ana caddede, avlunun köşesinde, bazı işçiler gaz borularını onarıyor ve bir mangalda büyük bir ateş yakmışlardı; etrafında bir grup yırtık pırtık adam ve çocuk toplanmış, ellerini ısıtıyor ve kıvılcımın önünde gözlerini mest olmuş gibi kırıştırıyorlardı. Su musluğu yalnız başına bırakılmış, taşkın suları asık suratla donuyor ve insan düşmanı buza dönüşüyordu. Vitrinlerde çobanpüskülü dallarının ve meyvelerinin lamba sıcağında çatırdadığı dükkânların parlaklığı, geçenlerin solgun yüzlerini kızartıyordu. Tavukçuların ve bakkalların işleri muhteşem bir şakaya dönüşmüştü: öyle görkemli bir şölendi ki, alışveriş ve satış gibi sıkıcı ilkelerin bununla bir ilgisi olduğuna inanmak neredeyse imkânsızdı. Yüce Malikâne'nin kalesindeki Lord Mayor, elli aşçısına ve kahyasına Noel'i bir Lord Mayor hanesine yaraşır şekilde kutlamalarını emrediyordu; ve bir Pazartesi önce sokaklarda sarhoş ve kana susamış olduğu için beş şilin ceza kestiği küçük terzi bile, çatı katında yarının pudingini karıştırıyor, zayıf karısı ve bebek de sığır eti almaya çıkmışlardı.

Daha da sisli ve daha soğuk. Delici, işleyen, yakıcı bir soğuk. Aziz Dunstan, alışıldık silahlarını kullanacağına, böyle bir havayla Kötü Ruh'un burnunu bir çimdik alsaydı, gerçekten de korkunç bir kükreme kopardı. Aç soğuk tarafından köpeklerin kemikleri kemirmesi gibi kemirilip didiklenen seyrek bir genç burcun sahibi, Scrooge'un anahtar deliğine eğilip ona bir Noel ilahisiyle şenlik vermek için durdu; ama ilk sesinde:

"Tanrı sizi korusun, neşeli bey! Hiçbir şey sizi yıldırmasın!"

Scrooge cetveli öyle bir enerjiyle kaptı ki şarkıcı dehşetle kaçtı ve anahtar deliğini sise ve daha da uygun ayaza bıraktı.

Nihayet saymanlık bürosunu kapatma saati geldi. Gönülsüzce Scrooge taburesinden indi ve bu gerçeği depodaki bekleyen kâtibine sessizce kabul ettirdi; kâtip derhal mumunu söndürdü ve şapkasını taktı.

"Yarın bütün günü isteyeceksin, sanırım?" dedi Scrooge.

"Eğer uygun olursa, efendim."

"Uygun değil," dedi Scrooge, "ve adil de değil. Bunun için yarım taç kesseydim, kendini kötüye kullanılmış hissederdin, bahse girerim?"

Kâtip hafifçe gülümsedi.

"Ve yine de," dedi Scrooge, "hiç iş yapmadan bir günlük ücret ödediğimde beni kötüye kullanılmış görmüyorsun."

Kâtip bunun yılda yalnızca bir kez olduğunu belirtti.

"Her yirmi beş Aralık'ta bir adamın cebini karıştırmak için zavallı bir bahane!" dedi Scrooge, paltosunu çenesine kadar ilikleyerek. "Ama sanırım bütün günü almalısın. Ertesi sabah herkesten daha erken burada ol."

Kâtip söz verdi; ve Scrooge bir hırıltıyla dışarı yürüdü. Büro bir anda kapatıldı ve kâtip, beyaz atkısının uzun uçları beline kadar sarkarak (çünkü paltosu yoktu), Cornhill'de bir çocuk sırasının sonunda bir kızak kayışı yaptı, yirmi kez, Noel Arifesi şerefine ve sonra Camden Town'a var gücüyle koşup körebe oynamaya gitti.

Scrooge akşam yemeğini her zamanki melankolik meyhanesinde yedi; tüm gazeteleri okuduktan ve akşamın kalanını banka defteriyle geçirdikten sonra yatmaya gitti. Bir zamanlar ölen ortağına ait olan odalarda kalıyordu. Bunlar, bir avlunun içindeki alçalan bir yapıda, kasvetli bir daireydi; öyle ki, orada olmaya o kadar az hakkı vardı ki, insan ister istemez genç bir evken diğer evlerle saklambaç oynarken oraya koşmuş ve çıkış yolunu unutmuş olabileceğini düşünürdü. Şimdi yeterince yaşlı ve yeterince kasvetliydi; çünkü orada Scrooge'dan başka kimse yaşamıyordu, diğer odaların tamamı büro olarak kiralanmıştı. Avlu o kadar karanlıktı ki, her taşını bilen Scrooge

bile elleriyle yoklamak zorunda kalıyordu. Sis ve ayaz evin siyah eski giriş kapısını öyle sarmıştı ki, sanki Hava Dehası eşikte kederli bir meditasyona dalmış gibiydi.

Şimdi, gerçek şu ki, kapıdaki tokmakta, çok büyük olması dışında özel hiçbir şey yoktu. Aynı zamanda gerçek şu ki, Scrooge orada yaşadığı sürece onu her gece ve sabah görmüştü; ayrıca Scrooge'da hayal gücü denilen şeyden Londra şehrindeki herhangi bir adam kadar az vardı—buna cesur bir söz olsa da—şirket yönetimi, ihtiyar heyeti ve esnaf loncası dahil. Şu da akılda tutulmalıdır ki Scrooge, o öğleden sonra yedi yıllık ölü ortağından son kez bahsetmesinden bu yana Marley'e bir an olsun düşünce vermemişti. Ve sonra herhangi bir adam bana, eğer yapabilirse, Scrooge'un kapının kilidine anahtarını soktuğunda, tokmağın hiçbir ara dönüşüm sürecinden geçmeden—bir tokmak değil, Marley'in yüzü olarak görünmesinin nasıl olduğunu anlatsın.

Marley'in yüzü. Avludaki diğer nesnelere gibi geçilmez bir gölgede değildi, aksine etrafında kasvetli bir ışık vardı, karanlık bir mahzendeki bozuk bir ıstakoz gibi. Ne kızgın ne de vahşiydi, Marley'in Scrooge'a bakarkenki haliyle bakıyordu: hayaleti andıran gözlükleri hayalet alnında yukarı kalkmıştı. Saçları, sanki bir nefes ya da sıcak havayla karışmış gibi tuhaf bir şekilde kıpırdıyordu; ve gözleri sonuna kadar açık olmasına rağmen, tamamen hareketsizdi. Bu ve solgun rengi, onu korkunç kılıyordu; ama bu dehşet, yüzün kendi ifadesinin bir parçasından ziyade, yüze rağmen ve onun kontrolü dışında gibiydi.

Scrooge bu fenomene sabit gözlerle bakarken, o tekrar bir tokmak oluverdi.

Onun irkilmediğini ya da kanının bebekliğinden beri yabancı olduğu korkunç bir hissin farkında olmadığını söylemek doğru olmazdı. Ama bıraktığı anahtarı eline aldı, sağlamca çevirdi, içeri girdi ve mumunu yaktı.

Kapıyı kapatmadan önce bir anlık tereddütle duraksadı; ve önce kapının arkasına dikkatle baktı, sanki Marley'in at kuyruğunun koridora doğru uzanmış halini görüp dehşete kapılmayı yarı yarıya bekliyordu. Ama kapının arkasında, tokmağı tutan vidalar ve somunlardan başka bir şey yoktu, o da "Öhö, öhö!" dedi ve kapıyı çarparak kapattı.

Ses evde gök gürültüsü gibi yankılandı. Yukarıdaki her oda ve aşağıda şarap tüccarının mahzenindeki her fiç, kendine ait ayrı bir yankıya sahipmiş gibi geldi.

Scrooge yankılardan korkacak bir adam değildi. Kapıyı sürgüledi, holü geçti ve yukarı çıktı; yavaşça üstelik; giderken mumunu düzeltiyordu.

Altı atlı bir arabayı iyi eski bir merdivenden çıkarmaktan ya da kötü yeni bir Parlamento Yasası'ndan geçirmekten belli belirsiz bahsedebilirsiniz; ama ben demek istiyorum ki o merdivenden bir cenaze arabasını çıkarabilir, enine, şaft dayanağı duvara ve kapısı korkuluklara dönük olarak alabilirdiniz; ve kolayca yapardınız. Bunun için bolca genişlik ve fazlasıyla yer vardı; belki de Scrooge'un karanlıkta önünde giden bir cenaze arabası gördüğünü sanmasının sebebi buydu. Sokaktaki yarım düzine gaz lambası girişi pek aydınlatamazdı, yani Scrooge'un mumuyla ne kadar karanlık olduğunu tahmin edebilirsiniz.

Scrooge yukarı çıktı, hiç aldırılmıyordu. Karanlık ucuzdur ve Scrooge onu severdi. Ama ağır kapısını kapatmadan önce, her şeyin yolunda olduğunu görmek için odalarında dolaştı. Yüzü, bunu yapmayı arzulayacak kadar hatırlıyordu.

Oturma odası, yatak odası, eşya odası. Her şey olması gerektiği gibiydi. Masanın altında kimse yok, kanepenin altında kimse yok; ocakta küçük bir ateş; kaşık ve tas hazır; ve ocak kenarında küçük lapa tenceresi (Scrooge nezle olmuştu). Yatağın altında kimse yok; dolapta kimse yok; duvara karşı şüpheli bir duruşla asılı olan sabahlığının içinde kimse yok. Eşya odası her zamanki gibi. Eski ocak siperi, eski ayakkabılar, iki balık sepeti, üç bacaklı lavabo ve bir ateş karıştırıcısı.

Tamamen memnun olarak kapısını kapattı ve kendini içeri kilitleti; çift kilitleti ki bu onun âdeti değildi. Böylece sürprizlere karşı emniyete alınmış olarak, boyun bağını çıkardı; sabahlığını, terliklerini ve gece takkesini giydi; ve lapasını yemek için ateşin önüne oturdu.

Gerçekten çok düşük bir ateşti; böyle acı bir gecede hiçbir şey. En ufak bir sıcaklık hissi alabilmek için ateşe yakın oturması ve üzerine kafa yorması gerekiyordu. Ocak eskiydi, uzun zaman önce Hollandalı bir tüccar tarafından yapılmıştı ve etrafı Kutsal Kitap'ı anlatan tuhaf Hollanda çinileriyle döşenmişti. Kabil'ler, Habil'ler, Firavun'un kızları vardı; Saba Kraliçeleri, kuştüyü yataklar gibi bulutların üzerinde havadan inen Melek haberciler, İbrahim'ler, Belşatsar'lar, tereyağı teknelerinde denize açılan Havariler, onun düşüncelerini çekmek için yüzlerce figür; ve yine de yedi yıldır ölü olan Marley'in yüzü, eski Peygamber'in değneği gibi gelip hepsini yuttu. Eğer her düz çini başlangıçta boş olsaydı ve düşüncelerinin dağınık parçalarından yüzeyinde bir

resim oluşturma gücü olsaydı, her birinde yaşlı Marley'in kafasının bir kopyası olurdu.

"Saçma!" dedi Scrooge; ve odanın karşısına geçti.

Birkaç turdan sonra tekrar oturdu. Başını sandalyeye yasladığında, gözü odada asılı duran bir zile takıldı, kullanılmayan bir zil; şimdi unutulmuş bir amaçla binanın en üst katındaki bir odayla bağlantılıydı. Büyük bir şaşkınlıkla ve tuhaf, açıklanamaz bir korkuyla, baktığında bu zilin sallanmaya başladığını gördü. Öyle yumuşak sallanıyordu ki başlangıçta neredeyse hiç ses çıkarmıyordu; ama çok geçmeden yüksek sesle çalmaya başladı ve evdeki her zil de öyle yaptı.

Bu yarım dakika ya da bir dakika sürmüş olabilir, ama bir saat gibi geldi. Çanlar başladıkları gibi, hep birlikte sustular. Onların yerini derinlerden gelen bir zincir sesi aldı; sanki biri şarap tüccarının mahzeninde fiçilerin üzerinde ağır bir zincir sürüklüyor gibiydi. Scrooge o zaman perili evlerdeki hayaletlerin zincir sürüklediği anlatıldığını hatırladı.

Mahzen kapısı gümbürdeyen bir sesle açıldı ve sonra sesi çok daha yüksek duydu, aşağıdaki katlarda; sonra merdivenlerden yukarı çıkarken; sonra doğruca kapısına doğru gelirken.

"Hâlâ saçmalık!" dedi Scrooge. "İnanmayacağım."

Ama yine de rengi attı, çünkü hiç duraksamadan ağır kapıdan içeri girdi ve gözlerinin önünde odaya geçti. İçeri girdiğinde, sönmekte olan alev yükseldi, sanki "Onu tanıyorum; Marley'nin Hayaleti!" diye bağırdı ve tekrar söndü.

Aynı yüz: ta kendisi. Marley, at kuyruğu, her zamanki yelek, dar pantolon ve çizmeleriyle; çizmelerindeki püsküller, at kuyruğu, ceket etekleri ve başındaki saçlar gibi diken dikendi. Çektiği zincir beline dolanmıştı. Uzundu ve bir kuyruk gibi etrafına sarılmıştı; ve (Scrooge yakından incelediği için) kasa kutuları, anahtarlar, asma kilitler, defterler, senetler ve çelikten dövülmüş ağır keselerden yapılmıştı. Bedeni saydamdı; öyle ki Scrooge onu gözlemlerken yeleğinin içinden sırtındaki iki düğmeyi görebiliyordu.

Scrooge sık sık Marley'in bağırsaklarının olmadığını duymuştu ama şimdiye kadar inanmamıştı.

Hayır, şimdi bile inanmadı. Hayaleti baştan ayağa gözden geçirmesine ve önünde durduğunu görmesine rağmen; ölümcül derecede soğuk gözlerinin ürpertici etkisini hissetmesine ve başıyla çenesine sarılı katlanmış mendilin dokusunu fark etmesine rağmen—ki bu sargıyı daha önce fark etmemiştir—hâlâ inanmıyordu ve duyularına karşı direniyordu.

"Ne var!" dedi Scrooge, her zamanki gibi yakıcı ve soğuk. "Benden ne istiyorsun?"

"Çok şey!"—Marley'in sesi, hiç şüphesiz.

"Kimsin sen?"

"Kendine kim olduğumu sor."

"Kimdin öyleyse?" dedi Scrooge, sesini yükselterek. "Bir hayalet için seçici davranıyorsun." Bir hayalete "seçici" demek üzereydi ama daha uygun olacağını düşünerek bunu kullandı.

"Hayatımdayken ortağındım, Jacob Marley."

"Oturabilir—oturabilir misin?" diye sordu Scrooge, kuşkuyla ona bakarak.

"Oturabilirim."

"Öyleyse otur."

Scrooge bu soruyu sordu çünkü bu kadar saydam bir hayaletin bir sandalyeye oturacak durumda olup olmadığını bilmiyordu ve eğer imkânsızsa, bunun utanç verici bir açıklama gerektirebileceğini düşündü. Ama hayalet, ateşin karşı tarafına, sanki buna oldukça alışkınmış gibi oturdu.

"Bana inanmıyorsun," dedi Hayalet.

"İnanmıyorum," dedi Scrooge.

"Gerçekliğime dair duyularının ötesinde ne kanıt istersin?"

"Bilmiyorum," dedi Scrooge.

"Neden duyularından şüphe ediyorsun?"

"Çünkü," dedi Scrooge, "küçük bir şey onları etkiler. Midemin hafif bir rahatsızlığı onları aldatıcı yapar. Sen iyi sindirilmemiş bir sığır eti parçası, bir hardal lekesi, bir

peynir kırıntısı, az pişmiş bir patates parçası olabilirsin. Her neysen, sende mezardan çok sos var!"

Scrooge şaka yapmaya pek alışkın değildi ve içten içe hiç de şakacı hissetmiyordu. Gerçek şu ki, kendi dikkatini dağıtmak ve dehşetini bastırmak için zeki görünmeye çalışıyordu; çünkü hayaletin sesi iliklerine kadar ürpertiyordu.

Öylece oturup o sabit camsı gözlere bir an sessizce bakmak, Scrooge'un hissettiği gibi, ona çok kötü oyun oynardı. Hayaletin kendine ait cehennemî bir atmosferle donatılmış olması da çok korkunçtu. Scrooge bunu kendisi hissedemiyordu, ama durum açıkça buydu; çünkü Hayalet tamamen hareketsiz oturmasına rağmen, saçları, etekleri ve püskülleri hâlâ bir fırından çıkan sıcak buhar gibi kıpırdanıyordu.

"Şu kürdanı görüyor musun?" dedi Scrooge, az önce belirtilen nedenle hızla hücumla geçerek; ve bir an bile olsa vizyonun taş gibi bakışlarını kendinden uzaklaştırmayı dileyerek.

"Görüyorum," diye yanıtladı Hayalet.

"Ona bakmıyorsun," dedi Scrooge.

"Ama görüyorum," dedi Hayalet, "yine de."

"Pekâlâ!" diye karşılık verdi Scrooge, "Bunu yutmam yeter ve hayatımın geri kalanında kendi yarattığım bir cinler lejyonu tarafından takip edilirim. Saçma, diyorum sana! Saçma!"

Bunun üzerine ruh korkunç bir çığlık attı ve zincirini öyle kasvetli ve dehşet verici bir gürültüyle salladı ki Scrooge, bayılmaktan kurtulmak için sandalyesine sımsıkı tutundu. Ama hayaletin başındaki sargıyı sanki içeride giymek için çok sıcakmış gibi çıkarmasıyla alt çenesinin göğsüne düşmesi karşısında dehşeti ne kadar daha büyük oldu!

Scrooge dizlerinin üzerine düştü ve ellerini yüzünün önünde kavuşturdu.

"Merhamet!" dedi. "Korkunç görüntü, neden beni rahatsız ediyorsun?"

"Dünya işlerine dalmış adam!" diye yanıtladı Hayalet. "Bana inanıyor musun, inanmıyor musun?"

"İnanıyorum," dedi Scrooge. "İnanmalıyım. Ama neden ruhlar yeryüzünde dolaşır ve neden bana gelirler?"

"Her insandan," diye karşılık verdi Hayalet, "içindeki ruhun diğer insanlar arasında dolaşması, uzaklara ve genişçe seyahat etmesi gerekir; ve eğer o ruh yaşarken dışarı çıkmazsa, ölümden sonra bunu yapmaya mahkûm edilir. Dünyada dolaşmaya mahkûmdur—ah, vay bana!—ve paylaşamayacağı, ama yeryüzünde paylaşıp mutluluğa dönüştürebileceği şeylere tanık olur!"

Hayalet yine bir çığlık attı, zincirini salladı ve gölgemsi ellerini ovuşturdu.

"Zincire vurulmuşsun," dedi Scrooge, titreyerek. "Söyle bana neden?"

"Hayatta dövdüğüm zinciri taşıyorum," diye yanıtladı Hayalet. "Onu halka halka, metre metre ben yaptım; onu kendi özgür irademle kuşandım ve kendi özgür irademle taşıdım. Deseni sana yabancı mı geliyor?"

Scrooge giderek daha çok titredi.

"Yoksa," diye devam etti Hayalet, "kendinin taşıdığı o güçlü kangalın ağırlığını ve uzunluğunu bilmek ister misin? Yedi Noel Arifesi önce bu kadar ağır ve uzundu. O zamandan beri onu işledin. Ağır bir zincir!"

Scrooge etrafına, yere baktı, kendini elli altmış kulaç demir kabloyla çevrilmiş bulmayı bekleyerek; ama hiçbir şey göremedi.

"Jacob," dedi yalvarırcasına. "Yaşlı Jacob Marley, daha fazlasını anlat. Bana teselli ver, Jacob!"

"Verecek hiçbir şeyim yok," diye yanıtladı Hayalet. "Başka bölgelerden gelir, Ebenezer Scrooge, başka elçiler tarafından, başka tür insanlara iletilir. Ne istediğimi de sana söyleyemem. Bana izin verilen ancak birazcık daha fazlasıdır. Dinlenemem, duramam, hiçbir yerde oyalanamam. Ruhum hiçbir zaman saymanlık büromuzun ötesine geçmedi—bunu iyi dinle!—hayattayken ruhum dar para bozma deliğimizin sınırlarının ötesine asla gitmedi; ve yorucu yolculuklar beni bekliyor!"

Scrooge'un düşüncelere daldığında pantolon ceplerine ellerini sokmak bir âdetiydi. Hayaletin söylediklerini düşünerek şimdi de öyle yaptı, ama gözlerini kaldırmadan ya da dizlerinin üzerinden kalkmadan.

"Bu işte çok yavaş olmalısın, Jacob," dedi Scrooge iş adamı edasıyla, ama alçakgönüllülük ve saygıyla.

"Yavaş!" diye tekrarladı Hayalet.

"Yedi yıldır ölü," diye düşündü Scrooge. "Ve bütün bu zaman seyahat ediyor!"

"Tüm zaman," dedi Hayalet. "Dinlenme yok, huzur yok. Kesintisiz pişmanlık işkencesi."

"Hızlı seyahat ediyorsun?" dedi Scrooge.

"Rüzgârın kanatlarında," diye yanıtladı Hayalet.

"Yedi yılda epey yol kat etmiş olmalısın," dedi Scrooge.

Bunu duyan Hayalet bir çığlık daha attı ve zincirini gecenin ölü sessizliğinde öyle dehşet verici bir şekilde şingırdattı ki, Muhafız onu rahatsızlık vermekten mahkûm etmekte haklı olurdu.

"Ah! Tutuklu, bağlı ve çifte demirli," diye bağırdı hayalet, "ölümsüz yaratıkların bu dünya için aralıksız çalışmalarının çağları, duyarlı olduğu iyiliğin tamamı gelişmeden önce sonsuzluğa geçmek zorunda olduğunu bilmemek! Herhangi bir Hıristiyan ruhunun, ne kadar küçük olursa olsun, kendi küçük alanında iyilikle çalışırken, ölümlü hayatını muazzam fayda araçları için çok kısa bulacağını bilmemek! Hiçbir pişmanlık alanının, bir hayatın kötüye kullanılmış fırsatını telafi edemeyeceğini bilmemek! Ama ben öyleydim! Ah! Ben öyleydim!"

"Ama sen her zaman iyi bir iş adamıydın, Jacob," diye kekeleydi Scrooge, şimdi bunu kendine uyarlamaya başlayan.

"İş!" diye bağırdı Hayalet, yine ellerini ovuşturarak. "İnsanlık benim işimdi. Ortak refah benim işimdi; hayırseverlik, merhamet, hoşgörü ve iyilikseverlik, hepsi benim işimdi. Ticaretimin alışverişleri, işimin kapsamlı okyanusunda bir damla suydular!"

Zincirini kol boyu kaldırdı, sanki tüm boşuna kederinin sebebi buymuş gibi, ve onu ağırca yere fırlattı.

"Yılın bu dönen zamanında," dedi hayalet, "en çok acı çekiyorum. Neden diğer varlıkların kalabalıklarının arasında gözlerim yere eğik yürüdüm ve onları asla Bilge

Adamları yoksul bir meskene götüren o mübarek Yıldız'a kaldırmadım! Işığının beni götüreceği yoksul evler yok muydu!"

Scrooge, hayaletin bu şekilde devam ettiğini duyunca çok dehşete düştü ve şiddetle titremeye başladı.

"Dinle beni!" diye bağırdı Hayalet. "Zamanım neredeyse bitti."

"Dinleyeceğim," dedi Scrooge. "Ama bana sert davranma! Çiçekli konuşma, Jacob! Yalvarırım!"

"Nasıl olup da görebileceğin bir şekilde karşına çıktığımı söyleyemem. Yanında defalarca günlerce görünmez oturdum."

Bu hoş bir fikir değildi. Scrooge ürperdi ve alnındaki teri sildi.

"Bu kefaretimin hafif bir parçası değil," diye devam etti Hayalet. "Bu gece seni uyarmak için buradayım, hâlâ kaderimden kaçma şansın ve umudun var. Benim sağlayacağım bir şans ve umut, Ebenezer."

"Bana her zaman iyi bir arkadaş oldun," dedi Scrooge. "Teşekkür ederim!"

"Üç Ruh tarafından ziyaret edileceksin," diye devam etti Hayalet.

Scrooge'un yüzü neredeyse Hayalet'ininki kadar düştü.

"Bahsettiğin şans ve umut bu mu, Jacob?" diye sordu titrek bir sesle.

"Öyle."

"Ben—sanırım tercih etmem," dedi Scrooge.

"Onların ziyaretleri olmadan," dedi Hayalet, "benim izlediğim yoldan kaçmayı umamazsın. İlki yarın, saat Bir'i vurduğunda bekle."

"Hepsini birden alıp bitsem olmaz mı, Jacob?" diye ima etti Scrooge.

"İkincisini ertesi gece aynı saatte bekle. Üçüncüsünü ondan sonraki gece, On İki'nin son vuruşu titreşimi kesildiğinde. Artık beni görmeyeceksin; ve kendi iyiliğin için, aramızda geçenleri hatırlamaya bak!"

Bu sözleri söylediğinde, hayalet masadan sargısını aldı ve daha önce olduğu gibi başına sardı. Scrooge bunu, çene kemikleri sargıyla birleştirildiğinde dişlerinin

çıkardığı keskin sestten anladı. Gözlerini kaldırmaya cesaret etti ve doğüstü ziyaretçisinin dimdik bir duruşta, zinciri koluna dolanmış halde onunla yüzleştğini gördü.

Görüntü ondan geri geri yürüdü; ve her adımda pencere biraz daha yükseldi, öyle ki hayalet ona ulaştığında pencere sonuna kadar açıldı.

Scrooge'u yaklaşması için işaret etti, o da yaptı. Birbirlerine iki adım kala, Marley'nin Hayaleti elini kaldırarak daha yaklaşmaması için onu uyardı. Scrooge durdu.

İtaatten çok, şaşkınlık ve korkudan: çünkü elin kalkmasıyla havada karışık sesler hissetti; tutarsız ağıt ve pişmanlık sesleri; tarifsiz derecede kederli ve kendini suçlayan feryatlar. Hayalet bir an dinledikten sonra yaşlı ağıta katıldı; ve sert, karanlık geceye doğru süzülüp gitti.

Scrooge, merakından pervasızca, pencereye kadar gitti. Dışarı baktı.

Hava, oraya buraya huzursuz bir aceleyle dolaşan ve giderken inleyen hayaletlerle doluydu. Her biri Marley'nin Hayaleti gibi zincirler taşıyordu; birkaçı (suçlu hükümetler olabilir) birbirine bağlıydı; hiçbiri özgür değildi. Çoğunu Scrooge hayattayken şahsen tanırdı. Beyaz bir yelekli, ayak bileğine kocaman bir demir kasa bağlı yaşlı bir hayalete oldukça aşındı; bu hayalet, aşağıda bir kapı eşiğinde bir bebekle sefil bir kadına yardım edemediği için acıklı bir şekilde ağlıyordu. Hepsindeki ıstırap, açıkça, insani meselelere iyilik için karışmayı arzulamaları ve bu gücü sonsuza dek kaybetmiş olmalarıydı.

Bu yaratıkların sise mi karıştığı, yoksa sisin mi onları sardığı, bilemiyordu. Ama onlar ve ruhani sesleri birlikte kayboldu; ve gece, eve yürüdüğü zamanki gibi oldu.

Scrooge pencereyi kapattı ve Hayalet'in girdiği kapıyı inceledi. Çift kilitliydi, kendi elleriyle kilitlediği gibiydi ve sürgüler yerinden oynatılmamıştı. "Saçma!" demeye çalıştı ama ilk hecede durdu. Ve geçirdiği duygusal sarsıntıdan, ya da günün yorgunluğundan, ya da Görünmez Dünya'ya kısa bir bakış atmış olmaktan, ya da Hayalet'in donuk konuşmasından, ya da saatin geç olmasından, büyük ölçüde dinlenmeye ihtiyacı olduğundan, doğruca yatağına gitti, soyunmadan ve anında uykuya daldı.

Bölüm 3

Scrooge uyandığında hava o kadar karanlıktı ki, yataktan dışarı bakarken saydam pencereyi odasının opak duvarlarından güçlükle ayırt edebiliyordu. Gelincik gözleriyle karanlığı delmeye çalışıyordu ki, komşu kilisenin çanları dört çeyreği vurdu. Saati dinledi.

Büyük şaşkınlıkla, ağır çan altıdan yediye, yediden sekize ve düzenli olarak on ikiye kadar gitti; sonra durdu. On iki! Yatağa gittiğinde saat ikiye geçiyordu. Saat bozuktu. Makineye bir buz saçağı girmiş olmalıydı. On iki!

Bu en saçma saati düzeltmek için tekrarlayan saatindeki yayı kurcaladı. Hızlı küçük nabızı on ikiye vurdu ve durdu.

"Olamaz," dedi Scrooge, "bütün bir günü ve geceyi uyuyarak geçirmiş olamam. Güneşe bir şey olmuş ve bu öğlen on ikisi olamaz!"

Bu düşünce endişe vericiydi, yataktan fırladı ve el yordamıyla pencereye gitti. Bir şey görebilmek için önce sabahlığının koluyla buzu silmek zorunda kaldı; ve o zaman da pek az şey görebildi. Anlayabildiği tek şey, havanın hâlâ çok sisli ve son derece soğuk olduğu ve ortalıkta koşuşan, büyük bir telaş yaratan insan sesi olmadığıydı; oysa gece parlak günü yenip dünyayı ele geçirmiş olsaydı, hiç şüphesiz böyle bir telaş olurdu. Bu büyük bir rahatlamaydı, çünkü "işbu Birinci Poliçenin görüldüğünden üç gün sonra Bay Ebenezer Scrooge veya emrine ödeyiniz" ve benzeri şeyler, sayacak gün olmasaydı, sadece bir Birleşik Devletler tahvili haline gelirdi.

Scrooge tekrar yatağa döndü, düşündü, düşündü, düşündü, tekrar tekrar ve defalarca düşündü ve hiçbir anlam çıkaramadı. Düşündükçe daha da şaşkına döndü; ve düşünmemeye çabaladıkça daha çok düşündü.

Marley'nin Hayaleti onu aşırı derecede rahatsız ediyordu. Ne zaman olgun bir sorgulamadan sonra bunun tamamen bir rüya olduğuna kendi kendine karar verse, zihni güçlü bir yay gibi geri fırlayıp ilk konumuna dönüyor ve aynı sorunu baştan çözmek üzere sunuyordu: "Rüya mıydı, değil miydi?"

Scrooge bu halde, çan üç çeyrek daha vurana kadar yattı; bir anda Hayalet'in kendisini saat bir vurduğunda bir ziyaret alacağı konusunda uyardığını hatırladı. Saat

geçene kadar uyanık kalmaya karar verdi; ve Cennet'e gidebileceğinden daha fazla uyuyamayacağını düşünürsek, bu elindeki en akıllıca karardı.

Çeyrek o kadar uzundu ki, bir kereden fazla farkında olmadan dalmış ve saati kaçırmış olduğuna ikna oldu. Nihayet saat, dinleyen kulağında çaldı.

"Ding, dong!"

"Çeyrek geçiyor," dedi Scrooge, sayarak.

"Ding, dong!"

"Buçuk!" dedi Scrooge.

"Ding, dong!"

"Üç çeyrek," dedi Scrooge.

"Ding, dong!"

"Saatin kendisi," dedi Scrooge zaferle, "ve başka bir şey değil!"

Saat vurmadan önce konuşmuştu, şimdi saat derin, boğuk, içi boş, melankolik bir BİR sesiyle çaldı. O anda odada bir ışık parladı ve yatağının perdeleri çekildi.

Yatağının perdeleri bir el tarafından çekildi, diyorum size. Ayakucundaki perdeler değil, arkasındaki perdeler değil, yüzünün dönük olduğu perdeler. Yatağının perdeleri çekildi; ve Scrooge, yarı doğrulur bir duruma gelerek, kendini onları çeken doğüstü ziyaretçiyle yüz yüze buldu: ona o kadar yakındı ki, ben şimdi size ne kadar yakınsam, ve ben size ruh olarak dirseğinizde duruyorum.

Tuhaf bir figürdü—bir çocuk gibi; ama yine de bir çocuktan çok, doğüstü bir ortamdan görülen yaşlı bir adam gibiydi; bu ortam ona, görüş alanından çekilmiş ve bir çocuk boyutlarına küçülmüş izlenimi veriyordu. Boynuna ve sırtına dökülen saçları yaşlılıktan bembeyazdı; ama yine de yüzünde tek bir kırışık yoktu ve tenindeki tazelik en narin tomurcuk gibiydi. Kolları çok uzun ve kaslıydı; elleri de aynıydı, sanki kavrayışı olağanüstü bir güce sahipti. Bacakları ve ayakları en hassas biçimde yapılmıştı ve üst uzuvları gibi çıplaktı. En saf beyazdan bir tunik giyiyordu; ve beline, parlıtısı güzel olan ışıltılı bir kemer bağlıydı. Elinde taze yeşil bir çobanpüskülü dalı tutuyordu; ve o kış sembolüyle tuhaf bir çelişki olarak, elbisesi yaz çiçekleriyle süslenmişti. Ama en tuhaf şey, başının tepesinden, tüm bunları görünür kılan parlak,

berrak bir ışık fişkırmasıydı; ve bu, hiç şüphesiz, onun daha sönük anlarında, şimdi kolunun altında tuttuğu, şapka olarak büyük bir söndürücü kullanmasının sebebiydi.

Yine de Scrooge ona artan bir kararlılıkla baktığında, bu bile onun en tuhaf özelliği değildi. Çünkü kemeri bir anda bir parıldayıp bir başka yerde ışıldıyor, bir an aydınlık olan bir sonraki an karanlık oluyordu; aynı şekilde figürün kendisi de belirginliğinde dalgalanıyordu: bir an tek kollu bir şey, bir an tek bacaklı, bir an yirmi bacaklı, bir an başsız bir çift bacak, bir an bedensiz bir kafa; bu çözünen parçaların hiçbir ana hattı, eriyip gittikleri yoğun karanlıkta görünmez oluyordu. Ve tam bu harikulade haldeyken, yine kendisi oluveriyordu; her zamanki gibi net ve belirgin.

"Siz, bana gelmesi haber verilen Ruh musunuz, efendim?" diye sordu Scrooge.

"Evet!"

Sesi yumuşak ve nazikti. Tuhaf bir şekilde alçak, sanki bu kadar yakınında değil de uzaktaymış gibi.

"Kim ve nesiniz?" diye sordu Scrooge.

"Ben Geçmiş Noeller'in Hayaletiyim."

"Çok eski Noeller'in mi?" diye sordu Scrooge, onun cüce boyuna dikkatle.

"Hayır. Senin geçmişinin."

Belki Scrooge, eğer biri ona sorabilseydi, kimseye nedenini söyleyemezdi; ama Ruh'u şapkasının içinde görmek için özel bir arzu duydu ve örtünmesi için yalvardı.

"Ne!" diye haykırdı Hayalet, "dünyevi ellerle verdiğim ışığı bu kadar çabuk söndürmek mi istiyorsun? Tutkularının bu şapkayı yapanlardan biri olman ve beni yıllar boyunca onu alnımda aşağıda taşımaya zorlaman yetmiyor mu!"

Scrooge saygıyla, gücendirme niyeti olmadığını ya da hayatının herhangi bir döneminde Ruh'u kasten "şapkalamış" olduğundan haberi olmadığını söyledi. Sonra onu oraya neyin getirdiğini sorma cesaretini gösterdi.

"Senin iyiliğin!" dedi Hayalet.

Scrooge çok müteşekkir olduğunu söyledi ama kesintisiz bir gece uykusunun bu amaca daha elverişli olacağını düşünmekten kendini alamadı. Ruh onun düşüncesini duymuş olmalıydı, çünkü hemen söyledi:

"Öyleyse, senin ıslahın. Dikkat et!"

Söylerken güçlü elini uzattı ve onu nazikçe kolundan tuttu.

"Kalk! Ve benimle yürü!"

Scrooge için havanın ve saatin yürüyüşe uygun olmadığını; yatağın sıcak olduğunu ve termometrenin donma noktasının çok altında olduğunu; sadece terlik, sabahlık ve gece takkesiyle hafif giyinmiş olduğunu ve üstelik nezlesi bulunduğunu ileri sürmek boşuna olurdu. Tutuş, bir kadın eli kadar nazik olmasına rağmen, karşı konulmazdı. Kalktı; ama Ruh'un pencereye yöneldiğini görünce yalvarırcasına cübbesine yapıştı.

"Ben bir ölümlüyüm," diye itiraz etti Scrooge, "ve düşmeye meyilliyim."

"Elime bir dokunuş yeter," dedi Ruh, elini onun kalbine koyarak, "ve bundan daha fazlasında ayakta kalırsın!"

Bu sözler söylenirken, duvarın içinden geçtiler ve iki yanı tarlalarla çevrili açık bir kır yolunda durdular. Şehir tamamen yok olmuştu. Zerresi görünmüyordu. Karanlık ve sis de onunla birlikte kaybolmuştu, çünkü berrak, soğuk bir kış günüydü ve yerde kar vardı.

"Yüce Tanrım!" dedi Scrooge, etrafına bakınarak ellerini birleştirerek. "Ben bu yerde büyüdüm. Burada bir çocuktum!"

Ruh ona yumuşakça baktı. Nazik dokunuşu, hafif ve anlık olmasına rağmen, yaşlı adamın hissinde hâlâ mevcut gibiydi. Havada süzülen binlerce kokunun farkındaydı, her biri çok çok uzun zaman önce unutulmuş binlerce düşünce, umut, sevinç ve endişeyle bağlantılıydı!

"Dudağın titriyor," dedi Hayalet. "Ve yanağındaki o nedir?"

Scrooge, sesinde alışılmadık bir boğuklukla, bir sivilce olduğunu mırıldandı ve Hayalet'ten onu istediği yere götürmesini rica etti.

"Yolu hatırlıyor musun?" diye sordu Ruh.

"Hatırlamak mı!" diye bağırdı Scrooge hararetle; "Gözlerim kapalı yürürüm."

"Yıllarca unutmak ne tuhaf!" dedi Hayalet. "Devam edelim."

Yol boyunca yürüdüler, Scrooge her kapıyı, her direği, her ağacı tanıyordu; ta ki uzakta küçük bir pazar kasabası, köprüsü, kilisesi ve kıvrımlı nehriyle görünene kadar. Şimdi sırtlarında oğlanlarla birlikte dörtmala onlara doğru gelen tüylü midilliler göründü; oğlanlar, çiftçilerin sürdüğü kır arabalarındaki ve at arabalarındaki diğer oğlanlara sesleniyorlardı. Bütün bu oğlanların neşesi yerindeydi ve geniş tarlalar öyle neşeli müzikle doluydu ki, kıtır hava onu duyunca gülüyordu!

"Bunlar yalnızca geçmiş şeylerin gölgeleridir," dedi Hayalet. "Bizim farkımızda değiller."

Şen yolcular yaklaştı; ve yaklaştıkça Scrooge hepsini tanıyor ve isimleriyle çağırıyordu. Neden onları görmeye sınırsızca seviniyordu! Neden soğuk gözü parıltıyor ve yanından geçip giderken kalbi hopluyordu! Neden onların kavşaklarda ve yan yollarda kendi evlerine gitmek üzere ayrılırken birbirlerine Mutlu Noeller dilediklerini duyunca sevinçle doluyordu! Mutlu Noel Scrooge için neydi ki? Mutlu Noel batsındı! Ona ne iyiliği dokunmuştu?

"Okul tamamen boşalmış değil," dedi Hayalet. "Arkadaşları tarafından ihmal edilmiş yalnız bir çocuk hâlâ orada bırakılmış."

Scrooge bildiğini söyledi. Ve hıçkırarak ağladı.

Ana yoldan iyi hatırladıkları bir patıkaya saptılar ve kısa sürede, çatısında küçük bir rüzgâr gülü kubbesi ve içinde asılı bir çan bulunan, donuk kırmızı tuğlalı bir konağa yaklaştılar. Büyük bir evdi ama talihi dönmüştü; geniş müstemilatlar az kullanılıyor, duvarları nemli ve yosunluydu, pencereleri kırık ve kapıları çürümüştü. Tavuklar ahırlarda gıdaklıyor ve fiyaka yapıyordu; araba evleri ve sundurmalar otlarla kaplanmıştı. İçeride de eski halini daha iyi korumuyordu; iç karartıcı salona girip birçok odanın açık kapılarından baktıklarında, onları kötü döşenmiş, soğuk ve geniş buldular. Havada topraksı bir koku vardı, yerde ürpertici bir çıplaklık, bir şekilde çok fazla mum ışığında kalkmak ve çok az yiyeceklerle ilişkiliydi.

Hayalet ve Scrooge, salonun karşısına, evin arkasındaki bir kapıya gittiler. Önlerinde açıldı ve sıra sıra yalın çam sıraları ve sıralarıyla daha da çıplaklaştırılmış uzun, boş, melankolik bir odayı ortaya çıkardı. Bunlardan birinde, zayıf bir ateşin yanında yalnız

bir oğlan okuyordu; ve Scrooge bir sıraya oturup, eski halini, zavallı unutulmuş benliğini görünce ağladı.

Evdeki gizli bir yankı, panel arkasındaki farelerin ciyaklaması ve hışırtısı, arkasındaki loş avluda yarı çözülmüş su oluğundan bir damla, çaresiz bir kavağın yapraksız dalları arasında bir iç çekiş, boş bir depo kapısının aylakça sallanması, hayır, ateşteki bir çıtırtı bile Scrooge'un kalbine yumuşatıcı bir etkiyle düşmüyor ve gözyaşlarına serbest bir geçit vermiyor değildi.

Ruh ona kolundan dokundu ve okumaya dalmış genç halini işaret etti. Birdenbire, yabancı giysili bir adam—bakması harikulade gerçek ve belirgin—pencere dışında durdu, kemerine sıkıştırılmış bir baltayla ve dizginlerinden odun yüklü bir eşek çekiyordu.

"Aman, bu Ali Baba!" diye haykırdı Scrooge kendinden geçerek. "Bu sevgili eski dürüst Ali Baba! Evet, evet, biliyorum! Bir Noel zamanı, şu yalnız çocuk burada tek başına bırakıldığında, ilk kez, aynen böyle gelmişti. Zavallı çocuk! Ve Valentine," dedi Scrooge, "ve onun vahşi kardeşi Orson; işte gidiyorlar! Ve Don Şövalyesi, neydi adı, kilotla Şam Kapısı'nda uyurken indirilmişti; onu görmüyor musun! Ve Sultan'ın Sevgilisi, Cinler tarafından ters çevrilmiş; işte başının üstünde! Hakkından gelmiş. Çok sevindim. Ne işi vardı Prenses'le evlenecek!"

Scrooge'un tüm ciddiyetini bu tür konulara, en olağanüstü bir sesle, gülme ve ağlama arasında harcadığını duymak; ve yükselmiş, heyecanlı yüzünü görmek, şehirdeki iş arkadaşları için gerçekten bir sürpriz olurdu.

"İşte Papağan!" diye bağırdı Scrooge. "Yeşil gövdeli ve sarı kuyruklu, kafasının tepesinde marul gibi bir şey büyüyor; işte burada! Zavallı Robin Crusoe, adasını dolaştıktan sonra eve döndüğünde ona böyle derdi. 'Zavallı Robin Crusoe, neredeydin, Robin Crusoe?' Adam rüya gördüğünü sandı ama görmüyordu. Papağandı o, bilirsin. İşte Cuma, can havliyle küçük dereye koşuyor! Halloa! Hoop! Halloo!"

Sonra, her zamanki karakterine çok yabancı bir geçiş hızıyla, eski benliğine acıyarak, "Zavallı çocuk!" dedi ve tekrar ağladı.

"Keşke," diye mırıldandı Scrooge, elini cebine sokup etrafına bakınarak, gözlerini koluyla sildikten sonra, "ama artık çok geç."

"Sorun nedir?" diye sordu Ruh.

"Hiçbir şey," dedi Scrooge. "Hiçbir şey. Dün gece kapımda Noel şarkısı söyleyen bir oğlan vardı. Ona bir şey vermiş olmayı isterdim: hepsi bu."

Hayalet düşünceli bir şekilde gülümsedi ve elini salladı; aynı anda, "Başka bir Noel görelim!" dedi.

Bu sözlerle Scrooge'un eski benliği büyüdü ve oda biraz daha karanlık ve pis oldu. Paneller küçüldü, pencereler çatladı; tavandan sıva parçaları düştü ve yerlerinde çıplak çıtalar görüldü; ama tüm bunların nasıl olduğunu Scrooge sizden daha iyi bilmiyordu. Tek bildiği, her şeyin çok doğru olduğuydu; her şey böyle olmuştu; diğer tüm oğlanlar neşeli tatiller için eve gittiğinde, işte oradaydı, yine yalnız.

Şimdi okumuyor, umutsuzca bir aşağı bir yukarı yürüyordu. Scrooge Hayalet'e baktı ve üzgün bir baş sallamayla, endişeyle kapıya doğru baktı.

Kapı açıldı; ve oğlandan çok daha küçük bir kız çocuğu içeri daldı, kollarını boynuna doladı, sık sık öptü ve ona "Sevgili, sevgili kardeşim" diye seslendi.

"Seni eve götürmeye geldim, sevgili kardeşim!" dedi çocuk, minik ellerini çırparak ve gülmek için eğilerek. "Seni eve, eve, eve götürmeye!"

"Eve mi, küçük Fan?" diye karşılık verdi oğlan.

"Evet!" dedi çocuk, neşeye dolu. "Eve, temelli ve sürekli. Babam eskisinden çok daha iyi kalpli, öyle ki ev Cennet gibi! Yatmaya giderken bir sevgili gece bana öyle nazıkçe konuştu ki, ona bir kez daha eve gelip gelemeyeceğini sormaya korkmadım; ve o da Evet, gelmelisin dedi; ve bir arabayla seni getirmem için beni gönderdi. Ve sen bir adam olacaksın!" dedi çocuk, gözlerini açarak, "ve bir daha buraya asla dönmeyeceksin; ama önce, bütün Noel boyunca birlikte olacağız ve dünyadaki en neşeli zamanı geçireceğiz."

"Tam bir kadınsın, küçük Fan!" diye haykırdı oğlan.

Ellerini çırpı ve güldü, başına dokunmaya çalıştı; ama çok küçük olduğu için tekrar güldü ve ona sarılmak için parmak uçlarında yükseldi. Sonra çocuksu hevesle onu kapıya doğru sürüklemeye başladı; o da gitmeye hiç gönülsüz olmayarak ona eşlik etti.

Salonda korkunç bir ses, "Scrooge'un sandığını aşağı getirin!" diye bağırdı ve salonda okul müdürünün ta kendisi görüldü; Bay Scrooge'a vahşi bir tenezzülle baktı ve onunla tokalaşarak onu korkunç bir ruh haline soktu. Sonra onu ve kız kardeşini, şimdiye kadar görülmuş en titrek misafir salonunun taş gibi bir kuyusuna götürdü;

duvardaki haritalar ve pencerelerdeki göksel ve karasal küreler soğuktan mumsu bir hal almıştı. Burada, tuhaf bir şekilde hafif şarap dolu bir sürahi ve tuhaf bir şekilde ağır bir kek parçası çıkardı ve bu lezzetlerden gençlere taksitler sundu; aynı zamanda, sıska bir hizmetçiyi posta arabacısına bir bardak "bir şey" ikram etmesi için gönderdi; arabacı, beyefendiye teşekkür ettiğini, ancak daha önce tattığı muslukla aynıysa, tercih etmeyeceğini söyledi. Bu sırada Bay Scrooge'un sandığı arabanın üstüne bağlanmıştı, çocuklar okul müdürüne isteyerek veda ettiler; arabaya binip bahçe kıvrımından neşeyle sürüp gittiler: hızlı tekerlekler, kırağıyı ve karı, yaprak dökmeyenlerin kara yapraklarından su sıçratırcasına sıyrılıyordu.

"Her zaman bir nefeste solacak narin bir yaratıktı," dedi Hayalet. "Ama kocaman bir kalbi vardı!"

"Gerçekten de vardı," diye bağırdı Scrooge. "Haklısın. İnkâr etmeyeceğim, Ruh. Tanrı korusun!"

"Bir kadın olarak öldü," dedi Hayalet, "ve sanırım çocukları oldu."

"Bir çocuk," diye karşılık verdi Scrooge.

"Doğru," dedi Hayalet. "Yeğenin!"

Scrooge'un içi rahatsız görünüyordu; ve kısaca, "Evet," diye cevap verdi.

Okulu daha demin terk etmiş olmalarına rağmen, şimdi bir şehrin işlek caddelerindeydiler; gölgemsi yayalar geçip gidiyor, gölgemsi arabalar ve faytonlar yol için savaşıyor ve gerçek bir şehrin tüm kavgası ve gürültüsü vardı. Dükkânların vitrinlerinden, burada da yine Noel zamanı olduğu açıkça anlaşılıyordu; ama akşamdı ve sokaklar aydınlatılmıştı.

Hayalet belirli bir depo kapısında durdu ve Scrooge'a onu tanıyıp tanımadığını sordu.

"Tanımak mı!" dedi Scrooge. "Buraya çirak olarak verilmişim!"

İçeri girdiler. Gal peruğu takmış yaşlı bir beyefendiyi, o kadar yüksek bir masanın arkasında otururken görünce—ki iki santim daha uzun olsaydı başını tavana vurması gerekirdi—Scrooge büyük bir heyecanla bağırdı:

"Aman, bu yaşlı Fezziwig! Allah rahmet eylesin; bu Fezziwig yeniden canlanmış!"

Yaşlı Fezziwig kalemını bıraktı ve yediği gösteren saate baktı. Ellerini ovuşturdu; geniş yeleğini düzeltti; ayakkabılarından hayırseverlik organına kadar tüm benliğiyle güldü; ve rahat, yağlı, zengin, tombul, neşeli bir sesle bağırdı:

"Hey ho! Ebenezer! Dick!"

Scrooge'un şimdi genç bir adam olmuş eski benliği, çırak arkadaşıyla birlikte canlı bir şekilde içeri girdi.

"Dick Wilkins, elbette!" dedi Scrooge Hayalet'e. "Tanrım, evet. İşte burada. Bana çok bağlıydı, Dick. Zavallı Dick! Aman, aman!"

"Hey ho, oğullarım!" dedi Fezziwig. "Bu gece daha fazla iş yok. Noel Arifesi, Dick. Noel, Ebenezer! Hadi kepenkleri kaldıralım," diye bağırdı yaşlı Fezziwig, keskin bir el çırpışıyla, "daha 'Jack Robinson' diyemeden!"

İki herifin nasıl daldığını görseydiniz inanmazdınız! Kepenklerle sokağa daldılar—bir, iki, üç—yerlerine koydular—dört, beş, altı—sürgülediler ve iğnelediler—yedi, sekiz, dokuz—ve siz daha on ikiye varamadan, yarış atı gibi soluyarak geri geldiler.

"Hilli-ho!" diye bağırdı yaşlı Fezziwig, harika bir çeviklikle yüksek masadan atlayarak. "Temizleyin, oğullarım, bol bol yer açın! Hilli-ho, Dick! Chirrup, Ebenezer!"

Temizlemek! Yaşlı Fezziwig bakarken temizlemeyecekleri ya da temizleyemeyecekleri hiçbir şey yoktu. Bir dakikada bitti. Taşınabilir her şey, sanki kamu hayatından sonsuza dek emekli edilmiş gibi paketlenildi; yer süpürüldü ve sulandı, lambalar düzeltildi, ateşe yakıt yığıldı ve depo, bir kış gecesinde görmek isteyeceğiniz kadar rahat, sıcak, kuru ve aydınlık bir balo salonuna dönüştü.

İçeri bir kemancı girdi, nota defteriyle, yüksek masaya çıktı, onu bir orkestra platformu yaptı ve elli mide ağrısı gibi akord yaptı. İçeri, kocaman dolgun bir gülümsemeye Bayan Fezziwig girdi. İçeri, ıslık ıslık ve sevilesi üç Bayan Fezziwig girdi. İçeri, kalplerini kırdıkları altı genç takipçi girdi. İçeri, işte çalışan tüm genç erkekler ve kadınlar girdi. İçeri, kuzeni fırıncıyla birlikte hizmetçi girdi. İçeri, erkek kardeşinin özel arkadaşı sütçüyle birlikte aşçı girdi. İçeri, efendisinden yeterli yiyecek alamadığından şüphelenilen karşıdaki oğlan girdi; yan kapıdaki kızın arkasına saklanmaya çalışarak—ki o kızın hanımı tarafından kulaklarının çekildiği kanıtlanmıştı. Hepsi içeri girdi, birbiri ardına; kimisi utangaç, kimisi cüretkâr, kimisi zarif, kimisi sakar, kimisi iterek, kimisi çekerek; hepsi içeri girdi, her nasılsa ve her şekilde. Hepsi birden kalktı, yirmi çift birden; yarım tur el ele ve geri diğer yöne;

ortadan aşığı ve yukarı; sevgi dolu gruplaşmaların çeşitli aşamalarında dönüp durma; eski baş çift her zaman yanlış yerde belirir; yeni baş çift, oraya varır varmaz tekrar başlar; sonunda herkes baş çift olur ve onlara yardım edecek bir tane dip çift kalmaz! Bu sonuç ortaya çıktığında, yaşlı Fezziwig dansı durdurmak için ellerini çırparak, "Aferin!" diye bağırdı ve kemancı sıcak yüzünü, bu amaç için özel olarak sağlanmış bir bardak biraya daldırdı. Ama dinlenmeyi küçümseyerek, yeniden ortaya çıktığında, henüz dansçı olmamasına rağmen hemen yeniden başladı, sanki diğer kemancı bir kepenk üzerinde bitkin bir halde eve taşınmış ve o da onu ezmeye veya ölmeye kararlı yepyeni bir adammış gibi.

Daha fazla dans oldu, cezalar oldu, yine danslar oldu, kek oldu, negus şarabı oldu, büyük bir Soğuk Kızartma parçası oldu, büyük bir Soğuk Haşlama parçası oldu, kıymalı turtalar oldu ve bolca bira oldu. Ama gecenin en büyük etkisi, Kızartma ve Haşlama'dan sonra, kemancının (kurnaz bir köpek, anlayın! İşini senden ya da benden daha iyi bilen türden bir adam!) "Sir Roger de Coverley"yi çalmaya başlamasıyla geldi. Sonra yaşlı Fezziwig, Bayan Fezziwig ile dans etmek için öne çıktı. Baş çift üstelik; önlerinde iyi ve zorlu bir iş parçası kesilmişti; üç dört yirmi üç çift eş; hafife alınacak insanlar değil; dans edecek ve yürüme fikri olmayan insanlar.

Ama iki katı olsalardı—ah, dört katı—yaşlı Fezziwig onlarla başa çıkardı ve Bayan Fezziwig de öyle. Ona gelince, terimin her anlamında onun eşi olmaya layıktı. Bu yüksek bir övgü değilse, bana daha yüksekini söyleyin, kullanırım. Fezziwig'in baldırlarından pozitif bir ışık çıkıyor gibiydi. Dansın her yerinde ay gibi parlıyorlardı. Herhangi bir anda, onlara bundan sonra ne olacağını tahmin edemezsiniz. Ve yaşlı Fezziwig ile Bayan Fezziwig dansın tamamını bitirdiklerinde; ileri ve geri, iki el eşe, reverans ve selam, tirbüşon, iğne geçirme ve tekrar yerinize; Fezziwig "kesti"—o kadar ustalıkla kesti ki bacaklarıyla göz kırıyor gibiydi ve sendelemen ayaklarının üzerine geldi.

Saat on biri vurduğunda, bu ev balosu dağıldı. Bay ve Bayan Fezziwig, kapının iki yanında mevzilendiler ve çıkan her kişiyle tek tek tokalaşarak ona Mutlu Noeller dilediler. Herkes çekildiğinde, iki çırak hariç, onlara da aynısını yaptılar; ve böylece neşeli sesler söndü ve delikanlılar yataklarına bırakıldı; yatakları arka dükkândaki bir tezgâhın altındaydı.

Bu süre boyunca Scrooge akılını yitirmiş bir adam gibi davranmıştı. Kalbi ve ruhu sahnedeydi ve eski benliğiyle birlikteydi. Her şeyi doğruladı, her şeyi hatırladı, her şeyin tadını çıkardı ve en tuhaf heyecanı yaşadı. Eski benliğinin ve Dick'in parlak

yüzleri onlardan dönene kadar, Hayalet'i hatırlamadı ve başındaki ışık çok berrak yanarken onun kendisine tamamen baktığının farkına varmadı.

"Küçük bir şey," dedi Hayalet, "bu aptal insanları bu kadar minnettarlıkla dolduran."

"Küçük!" diye yankıladı Scrooge.

Ruh, ona, Fezziwig'i överek kalplerini döken iki çırağı dinlemesini işaret etti; ve o bunu yaptığında dedi ki,

"Öyle değil mi? Senin ölümlü paranından yalnızca birkaç sterlin harcadı: belki üç dört tane. Bu kadar övgüyü hak edecek kadar çok mu bu?"

"O değil," dedi Scrooge, bu sözle kızışmış ve farkında olmadan sonraki değil, önceki benliği gibi konuşarak. "O değil, Ruh. Bizi mutlu ya da mutsuz etme gücü onda; hizmetimizi hafif ya da külfetli kılma; bir zevk ya da eziyet. Diyelim ki bu gücü sözlerinde ve bakışlarında; o kadar hafif ve önemsiz şeylerde ki onları toplayıp saymak imkânsız: ne olmuş yani? Verdiği mutluluk, bir servete mal olmuş kadar büyük."

Ruh'un bakışını hissetti ve durdu.

"Sorun nedir?" diye sordu Hayalet.

"Özel bir şey değil," dedi Scrooge.

"Bir şey, sanırım?" diye ısrar etti Hayalet.

"Hayır," dedi Scrooge, "Hayır. Şu anda kâtibime bir iki söz söyleyebilmek isterdim. Hepsi bu."

Eski benliği bu dileği dile getirirken lambaları kıstı; ve Scrooge ile Hayalet yine açık havada yan yana durdular.

"Vaktim daralıyor," diye belirtti Ruh. "Çabuk!"

Bu Scrooge'a ya da görebildiği herhangi birine söylenmemiştir, ama hemen bir etki yarattı. Çünkü Scrooge yine kendini gördü. Şimdi daha yaşlıydı; hayatının baharında bir adam. Yüzü sonraki yılların sert ve katı çizgilerine sahip değildi; ama endişe ve açgözlülüğün işaretlerini taşımaya başlamıştı. Gözünde, kök salmış tutkuyu ve büyüyen ağacın gölgesinin nereye düşeceğini gösteren hevesli, açgözlü, huzursuz bir hareket vardı.

Yalnız değildi, yas elbisesi giymiş güzel bir genç kızın yanında oturuyordu; kızın gözlerinde, Geçmiş Noeller'in Hayaleti'nden yayılan ışıktaki parıldayan yaşlar vardı.

"Çok önemi yok," dedi yumuşakça. "Senin için, çok az. Başka bir put benim yerimi aldı; ve eğer gelecekte seni neşelendirebilir ve teselli edebilirse, benim yapmaya çalışacağım gibi, üzölmek için haklı bir sebebim yok."

"Hangi Put senin yerini aldı?" diye karşılık verdi.

"Altından bir put."

"İşte dünyanın tarafsız muamelesi!" dedi. "Yoksulluk kadar sert davrandığı hiçbir şey yok; ve zenginlik peşinde koşmayı bu kadar şiddetle kınadığı hiçbir şey yok!"

"Dünyadan çok korkuyorsun," diye cevap verdi nazikçe. "Diğer tüm umutların, onun adi kınamasından uzak olma umudunda eriyip gitti. Asil özlemlerinin birer birer düştüğünü gördüm, ta ki ana tutkun, Kazanç, seni tamamen ele geçirene kadar. Görmedim mi?"

"Ne olmuş yani?" diye karşılık verdi. "Çok daha akıllanmış olsam bile, ne olmuş? Sana karşı değişmedim."

Başını salladı.

"Değiştim mi?"

"Sözleşmemiz eski. İkimiz de fakirken ve öyle olmaktan memnunken, iyi zamanda sabırlı çalışmayla dünyevi servetimizi artırabilelim diye yapılmıştı. Sen değiştin. Yapıldığında, başka bir adamdın."

"Bir çocuktum," dedi sabırsızca.

"Kendi hissin sana olduğun gibi olmadığını söylüyor," diye karşılık verdi. "Ben öyleyim. Kalben bir olduğumuzda mutluluk vaat eden şey, şimdi iki olduğumuzda kederle dolu. Bunu ne kadar sık ve ne kadar keskin düşündüğümü söylemeyeceğim. Düşünmüş olmam ve seni serbest bırakabilmem yeterli."

"Hiç serbest kalmayı istedim mi?"

"Sözde. Hayır. Hiçbir zaman."

"Peki ya neyle?"

"Değişmiş bir doğayla; değişmiş bir ruhla; başka bir hayat atmosferiyle; büyük amacı olarak başka bir Umut'la. Aşkımı senin gözünde herhangi bir değer ya da kıymet yapan her şeyle." dedi kız, ona yumuşak ama kararlı bakarak; "söyle bana, şimdi beni arar ve kazanmaya çalışır mıydın? Ah, hayır!"

İstemsizce bu varsayımın haklılığına boyun eğer gibi oldu. Ama bir çabayla, "Düşünmüyorsun," dedi.

"Mümkün olsa memnuniyetle aksini düşünürdüm," diye cevap verdi, "Tanrı bilir! Böyle bir Gerçeği öğrendiğimde, ne kadar güçlü ve karşı konulmaz olması gerektiğini bilirim. Ama eğer bugün, yarın, dün özgür olsaydın, çeyizsiz bir kıızı seçeceğine inanabilir miyim—sen ki, ona olan güveninle bile her şeyi Kazanç'la tartarsın: ya da, onu seçerken, bir an için o yol gösterici ilkene ihanet edecek kadar sahtekâr olsan, pişmanlığının ve üzüntünün kesinlikle peşinden geleceğini bilmez miyim? Bilirim; ve seni serbest bırakıyorum. Dolu bir kalple, bir zamanlar olduğun adama olan sevgimle."

Konuşmak üzereydi; ama kız başını ondan çevirerek devam etti.

"Acı çekebilirsin—geçmişin hatırası yarı yarıya umutlandırıyor beni, çekeceksin—bunda. Çok ama çok kısa bir süre sonra, uyandığın için iyi olmuş, kârsız bir rüya olarak hatırasını memnuniyetle kovacaksın. Seçtiğin hayatta mutlu ol!"

Onu bıraktı ve ayrıldılar.

"Ruh!" dedi Scrooge, "daha fazla gösterme! Beni eve götür. Neden bana işkence etmekten zevk alıyorsun?"

"Bir gölge daha!" diye haykırdı Hayalet.

"Daha fazla değil!" diye bağırdı Scrooge. "Daha fazla değil. Görmek istemiyorum. Daha fazla gösterme!"

Ama acımasız Hayalet onu iki kolunda sıkıştırdı ve bundan sonra olanı görmeye zorladı.

Başka bir sahne ve yerdeydiler; çok büyük ya da güzel olmayan ama rahatlık dolu bir oda. Kış ateşinin yanında güzel bir genç kız oturuyordu, sonuncuya o kadar benziyordu ki Scrooge, şimdi karşısında kıızıyla oturan, olgunlaşmış bir ana kız görene

kadar aynı kişi olduğuna inandı. Bu odadaki gürültü tamamen karmakarışıkta, çünkü Scrooge'un heyecanlı ruh haliyle sayamayacağı kadar çok çocuk vardı; ve şiirdeki ünlü sürünün aksine, kırk çocuk tek bir çocuk gibi davranmıyor, her çocuk kırk çocuk gibi davranıyordu. Sonuçlar inanılmaz ölçüde gürültülüydü; ama kimse umursamıyor gibiydi; aksine anne ve kız yürekten gülüyor ve bundan çok keyif alıyordu; ve kız kısa süre sonra oyunlara karışmaya başladı ve genç haydutlar tarafından en acımasız şekilde yağmalandı. Onlardan biri olmak için neler vermezdim! Her ne kadar asla bu kadar kaba olamazdım, hayır, hayır! Dünyanın tüm zenginliği için o örgülü saçı ezmez ve yırtıp indirmezdim; ve o değerli küçük ayakkabıyı, Tanrı canımı alsın, canımı kurtarmak için bile çekip çıkarmazdım. Şakalaşarak belini ölçmeye gelince, o cüretkâr genç sürü gibi, yapamazdım; ceza olarak kolumun beline dolanıp kalmasını ve bir daha düzelmemesini beklerdim. Yine de, itiraf ederim, dudaklarına dokunmayı çok isterdim; konuşması için ona soru sormayı, açması için; yere bakan gözlerinin kirpiklerine bakmayı ve asla bir kızarma yükseltmemeyi; bir santimi paha biçilmez bir hatıra olacak saç dalgalarını serbest bırakmayı; kısacası, itiraf ederim, bir çocuğun en hafif özgürlüğüne sahip olmayı, ama yine de bir adam olarak değerini bilecek kadar olgun olmayı isterdim.

Ama şimdi kapıda bir vuruş duyuldu ve öyle bir koşuşturma oldu ki, gülen yüzlü ve yağmalanmış elbiseli kız, kıpkırmızı ve gürültücü bir grubun ortasında, Noel oyuncakları ve hediyeleri yüklü bir adamın eşlik ettiği babayı karşılamak üzere kapıya taşındı. Sonra bağırımlar ve boğuşmalar ve savunmasız hamala yapılan saldırı! Onu ceplerine dalmak, kâğıt paketlerini yağmalamak için sandalyelerle merdiven gibi tırmanmak, boyun bağına sımsıkı tutunmak, boynuna sarılmak, sırtını yumruklamak ve bastırılmaz sevgiyle bacaklarına tekme atmak! Her paketin açılışında karşılanan şaşkınlık ve zevk çılgınlıkları! Bebeğin, bir oyuncak bebek tavasını ağzına götürürken yakalandığı ve tahta bir tabağa yapıştırılmış sahte bir hindiye yuttuğundan şüphelenildiği korkunç haberi! Bunun yanlış alarm olduğunu anlamamanın büyük rahatlığı! Sevinç, minnettarlık ve kendinden geçme! Hepsi tarifsiz. Çocukların ve duygularının yavaş yavaş misafir odasından çıkıp, birer birer merdivenle evin tepesine gitmeleri yeterlidir; orada yattılar ve yatıştılar.

Ve şimdi Scrooge her zamankinden daha dikkatli bakıyordu, evin efendisi kızı sevgiyle kendine yaslamış, onunla ve annesiyle kendi ocağının başına oturduğunda; ve aynı derecede zarif ve aynı derecede umut vaat eden başka bir yaratığın ona baba diyebileceğini ve hayatının kederli kışında bir bahar olabileceğini düşündüğünde, görüşü gerçekten çok bulanıklaştı.

"Belle," dedi koca, karısına gülümseyerek dönerek, "bu öğleden sonra eski bir arkadaşımı gördüm."

"Kimmiş?"

"Bil bakalım!"

"Nasıl bilebilirim? Ay, bilmez miyim!" diye ekledi aynı nefeste, onun gibi gülerek. "Bay Scrooge."

"Bay Scrooge'du. Bürosunun penceresinin önünden geçtim; kapatılmamıştı ve içeride bir mumu vardı, neredeyse onu görmemek imkânsızdı. Ortağının ölüm döşeğinde olduğunu duyuyorum; ve orada tek başına oturuyordu. Dünyada tamamen yalnız, inanıyorum."

"Ruh!" dedi Scrooge kırık bir sesle, "beni bu yerden uzaklaştır."

"Sana bunların geçmiş şeylerin gölgeleri olduğunu söylemişim," dedi Hayalet. "Ne oldukları onlar, beni suçlama!"

"Uzaklaştır beni!" diye haykırdı Scrooge, "Buna dayanamıyorum!"

Hayalet'e döndü ve onun, tuhaf bir şekilde kendisine gösterdiği tüm yüzlerin parçalarını taşıyan bir yüzle kendisine baktığını görerek onunla boğuştu.

"Bırak beni! Geri götür. Artık beni rahatsız etme!"

Boğuşmada—eğer buna, Hayalet'in kendi adına görünür bir direniş olmaksızın rakibinin hiçbir çabasından etkilenmediği bir boğuşma denebilirse—Scrooge, onun ışığının yüksek ve parlak yandığını fark etti; ve bunu onun üzerindeki etkisiyle belli belirsiz ilişkilendirerek, söndürücü şapkayı kaptı ve ani bir hareketle onu Hayalet'in başına bastırdı.

Ruh onun altına düştü, öyle ki söndürücü tüm formunu kapladı; ama Scrooge tüm gücüyle bastırmasına rağmen, ışığı gizleyemedi: altından kesintisiz bir sel halinde yere akıyordu.

Bitkin olduğunun ve karşı konulmaz bir uykunun üzerine çöktüğünün farkındaydı; ve ayrıca, kendi yatak odasında olduğunun. Söndürücüye son bir sıkıştırma yaptı, elinin gevşediği; ve yatağına sendeleyerek gitmeye, ağır bir uykuya dalmadan önce ancak vakit buldu.

Bölüm 4

Müthiş bir horultunun ortasında uyanan ve düşüncelerini toplamak için yatakta doğrulan Scrooge'a, saatin yine Bir'i vuracağını söylenmesine gerek yoktu. Jacob Marley'nin aracılığıyla kendisine gönderilen ikinci habercisiyle bir görüşme yapmak için tam zamanında bilincine kavuştuğunu hissetti. Ama bu yeni hayaletin perdelerinden hangisini aralayacağını merak etmeye başladığında rahatsız edici bir şekilde üşüdüğünü fark edince, tüm perdeleri kendi elleriyle bir kenara çekti; ve tekrar uzanarak, yatağın çevresinde keskin bir gözetleme başlattı. Çünkü Ruh'a görüldüğü an meydan okumak istiyor, sürprize uğrayıp sinirlenmek istemiyordu.

Neşeli ve rahat tipteki beyefendiler, bir iki hamle bilmekle ve genellikle günün saatine ayak uydurmakla övünürler, macera kapasitelerinin geniş aralığını, yazı tura atmaktan adam öldürmeye kadar her şeye uygun olduklarını belirterek ifade ederler; ki bu zıt uçlar arasında, hiç şüphesiz, oldukça geniş ve kapsamlı bir konu yelpazesi vardır. Scrooge için bu kadar cüretkâr olmamakla birlikte, onun tuhaf görünümünden oluşan geniş bir alana hazır olduğuna ve bir bebekle bir gergedan arasındaki hiçbir şeyin onu pek şaşırtmayacağına inanmanızı istemekten çekinmem.

Şimdi, neredeyse her şeye hazırlıklıyken, hiçbir şeye kesinlikle hazırlıklı değildi; ve sonuç olarak, Saat Bir'i vurduğunda ve hiçbir şekil görünmediğinde, şiddetli bir titreme nöbetine tutuldu. Beş dakika, on dakika, çeyrek saat geçti, ama hiçbir şey gelmedi. Bunca zaman, saatin saati bildirdiğinde üzerine akan kırmızımsı bir ışık parlamasının tam merkezinde, yatağında yattı; ve bu, yalnızca ışık olduğu için, bir düzine hayaletten daha korkutucuydu, çünkü ne anlama geldiğini ya da ne yapmak istediğini çıkaramıyordu; ve bazen, bilmeden teselli bulamadan, o anda ilginç bir kendiliğinden yanma vakası olabileceğinden endişeleniyordu. Ama sonunda, düşünmeye başladı—sizin ya da benim ilk başta düşünceğimiz gibi; çünkü bu durumda ne yapılması gerektiğini bilen ve hiç şüphesiz onu da yapacak olan, her zaman sıkıntıda olmayan kişidir—sonunda, diyorum ki, bu hayali ışığın kaynağının ve sırrının bitişik odada olabileceğini düşünmeye başladı; daha fazla izlediğinde, ışığın oradan geliyor gibi görüldüğünü fark etti. Bu fikir zihnini tamamen ele geçirdi, yavaşça kalktı ve terlikleriyle kapıya doğru sürüklendi.

Scrooge'un eli kilide değdiği anda, tuhaf bir ses onu adıyla çağırdı ve içeri girmesini söyledi. İtaat etti.

Burası kendi odasıydı. Buna hiç şüphe yoktu. Ama şaşırtıcı bir dönüşüm geçirmişti. Duvarlar ve tavan o kadar canlı yeşilliklerle donatılmıştı ki, odanın tam bir koruya dönüştüğü görülüyordu; her yerinde parlak meyveler ışıldıyordu. Çobanpüskülü, ökseotu ve sarmaşığın ktır yaprakları, sanki oraya bir sürü küçük ayna serpilmiş gibi ışığı yansıtıyordu; ve bacadan öyle güçlü bir alev yükseliyordu ki, o donuk taş ocağı, Scrooge zamanında, Marley zamanında ya da uzun yıllar önceki kışlarda hiç böyle bir şey görmemişti. Yerde, bir tür taht oluşturmak üzere yığılmış hindiler, kazlar, av etleri, kümes hayvanları, yaban domuzu eti, büyük butlar, domuz yavruları, uzun sosis çelenkleri, kıymalı turtalar, erikli pudingler, istiridye fiçileri, kıpkırmızı kestaneler, kiraz yanaklı elmalar, sulu portakallar, lezzetli armutlar, devasa on ikinci gece kekleri ve kaynayan ponç kaseleri vardı; odayı lezzetli buharlarıyla loşlaştırıyorlardı. Bu kanepede rahat bir ihtişamla, görmesi muhteşem, neşeli bir Dev oturuyordu; elinde, Plenty'nin boynuzuna benzeyen, parlayan bir meşale tutuyor ve kapıdan gözetleyerek gelen Scrooge'a ışık saçmak için onu yüksekte, çok yüksekte tutuyordu.

"İçeri gel!" diye haykırdı Hayalet. "İçeri gel! ve beni daha iyi tanı, adam!"

Scrooge ürkekçe içeri girdi ve bu Ruh'un önünde başını eğdi. Eskiden olduğu inatçı Scrooge değildi; ve Ruh'un gözleri berrak ve nazik olmasına rağmen, onlarla karşılaşmak istemiyordu.

"Ben Şimdiki Noeller'in Hayaletiyim," dedi Ruh. "Bana bak!"

Scrooge saygıyla baktı. Beyaz kürkle çevrili, sade yeşil bir cübbe ya da manto giymişti. Bu giysi figürün üzerinde o kadar gevşek duruyordu ki, geniş göğsü çıplaktı, sanki herhangi bir hileyle korunmayı ya da gizlenmeyi küçümser gibiydi. Giysinin geniş kıvrımlarının altında görünen ayakları da çıplaktı; ve başında, bir çobanpüskülü çelenkinden başka bir örtü yoktu, üzerine parlayan buz sarkıtları serpiştirilmişti. Koyu kahverengi bukleleri uzun ve serbestti; samimi yüzü, parıldayan gözü, açık eli, neşeli sesi, rahat tavrı ve sevinçli hali kadar serbest. Beline antika bir kın kuşanmıştı; ama içinde kılıç yoktu ve eski kın pasla yenmişti.

"Benim benzerimi hiç daha önce görmedin!" diye haykırdı Ruh.

"Hiç," diye cevap verdi Scrooge.

"Ailemin genç üyeleriyle hiç dolaşmadın mı; yani (çünkü ben çok gencim) bu sonraki yıllarda doğan büyük kardeşlerimle?" diye devam etti Hayalet.

"Sanmıyorum," dedi Scrooge. "Korkarım ki hayır. Çok kardeşiniz var mı, Ruh?"

"Bin sekiz yüzden fazla," dedi Hayalet.

"Muazzam bir aile geçindirmek için!" diye mırıldandı Scrooge.

Şimdiki Noeller'in Hayaleti ayağa kalktı.

"Ruh," dedi Scrooge itaatkâr bir şekilde, "beni istediğin yere götür. Dün gece zorla çıktım ve şu anda işleyen bir ders aldım. Bu gece, bana öğretecek bir şeyin varsa, ondan faydalanayım."

"Cübbeme dokun!"

Scrooge söylediği gibi yaptı ve sıkıca tuttu.

Çobanpüskülü, ökseotu, kırmızı meyveler, sarmaşık, hindiler, kazlar, av etleri, kümes hayvanları, yaban domuzu, et, domuzlar, sosisler, istiridyeler, turtalar, pudingler, meyve ve ponç—hepsi anında kayboldu. Oda, ateş, kırmızımsı parlıtı ve gecenin saati de öyle; ve kendilerini Noel sabahı şehir sokaklarında buldular; hava sert olduğu için, insanlar evlerinin önündeki kaldırımlardan ve evlerinin çatılarından karı küreyerek kaba ama canlı ve nahoş olmayan bir tür müzik yapıyorlardı; çocukların, karın aşağıdaki yola küt diye düştüğünü ve küçük yapay kar fırtınalarına ayrıldığını görmek çılgınca bir zevkti.

Ev cepheleri yeterince siyah, pencereler daha da siyah görünüyordu; çatılardaki düz beyaz kar tabakası ve yerdeki daha kirli karla tezat oluşturuyordu; son birikinti, arabaların ve vagonların ağır tekerlekleri tarafından derin oluklar halinde sürülmüştü; ana caddelerin dallandığı yerlerde yüzlerce kez birbirini kesen ve tekrar kesen oluklar; kalın sarı çamur ve buzlu suda izlenmesi zor, karmaşık kanallar oluşturuyordu. Gökyüzü kasvetliydi ve en kısa sokaklar, yarı çözülmüş yarı donmuş kirli bir sisle tıkanmıştı; daha ağır parçacıkları, sanki Büyük Britanya'daki tüm bacalar bir anda tutuşup canları gönüllerince yanıyormuş gibi, isli bir atom yağmuru halinde iniyordu. İklimde ya da şehirde pek neşeli bir şey yoktu, ama yine de dışarıda öyle bir neşe havası vardı ki, en berrak yaz havası ve en parlak yaz güneşi boş yere yaymaya çalışırdı.

Çünkü çatılarda kürek çeken insanlar neşeli ve sevinç doluydu; korkuluklardan birbirlerine sesleniyor, ara sıra şakacı bir kartopu atıştırıyorlardı—birçok sözlü şakadan daha iyi huylu bir mermi—isabet ederse yürekte gülüyor, isabet etmezse

daha az yürekten değil. Tavukçuların dükkânları hâlâ yarı açıktı ve manavlar ihtişamlarıyla parlıyordu. Kapılarda sallanan, neşeli yaşlı beylerin yelekleri gibi şekillenmiş, içlerindeki kestanelerle dolu büyük, yuvarlak, göbekli sepetler vardı; apoplektik bolluklarıyla sokağa dökülüyorlardı. Kırmızımsı yüzlü, kahverengi tenli, geniş belli İspanyol Soğanları vardı, büyümelerinin yağlılığında İspanyol Rahipleri gibi parlıyor, raflarından geçen kızlara yaramaz bir sinsi sinsi göz kırpmıyor ve asılı ökseotuna ağırbaşlı bir bakış atıyorlardı. Armutlar ve elmalar vardı, çiçek açan piramitler halinde yığılmış; üzüm salkımları vardı, dükkân sahiplerinin iyilikseverliğiyle göze çarpan çengellere sarkıtılmış, geçenlerin ağzı bedavaya sulansın diye; yosunlu ve kahverengi fındık yığınları vardı, kokularıyla, ormanlardaki eski yürüyüşleri ve ayak bileklerine kadar kuru yapraklar arasında hoş sürüklenmeleri hatırlatıyordu; Norfolk Biffin elmaları vardı, bodur ve esmer, portakal ve limonların sarısını ortaya çıkarıyor ve sulu varlıklarının büyük yoğunluğuyla, kâğıt torbalarda eve taşınmak ve akşam yemeğinden sonra yenmek için acilen yalvarıp yakvarıyorlardı. Bu seçme meyveler arasında bir kasede sergilenen altın ve gümüş balıklar bile, donuk ve durgun kanlı bir ırkın üyeleri olmalarına rağmen, bir şeyler döndüğünü biliyor gibiydi; ve bir balık gibi, küçük dünyalarında yavaş ve tutkusuz bir heyecanla soluyarak dönüp duruyorlardı.

Bakkallar! ah, bakkallar! neredeyse kapalı, belki iki kapağı ya da biri inik; ama bu aralıklardan öyle görüntüler! Sadece terazilerin tezgâha neşeyle inmesi, ipin ve makaranın canlı bir şekilde ayrılması, kutuların hokkabazlık numaraları gibi aşağı yukarı şingirdatılması, hatta çay ve kahvenin karışık kokularının burna bu kadar hoş gelmesi, hatta kuru üzümün bu kadar bol ve nadide, bademlerin bu kadar beyaz, çubuk tarçınların bu kadar uzun ve düz, diğer baharatların bu kadar lezzetli, şekerli meyvelerin erimiş şekerle bu kadar kaplanmış ve beneklenmiş olması değildi—öyle ki en soğuk izleyiciler bile bayılacak gibi oluyor ve sonra safralanıyordu. Ne de incirlerin nemli ve etli olması, Fransız eriklerinin süslü kutularından utangaç bir ekşilikle kızarması, ya da her şeyin yenmek için güzel ve Noel giysisinde olmasıydı; ama müşterilerin hepsi o kadar aceleci ve günün umut vaat edici vaadi karşısında o kadar hevesliydi ki, kapıda birbirlerine çarpıyor, hasır sepetlerini çılginca kırıştırıyor, satın aldıklarını tezgâhta bırakıp onları almaya koşarak geri geliyor ve mümkün olan en iyi mizaçla bunun gibi yüzlerce hata yapıyorlardı; Bakkal ve adamları o kadar açık sözlü ve tazeydi ki, önlüklerini arkadan bağladıkları cilalı kalpler, genel inceleme için dışarıda giyilen ve isterlerse Noel kargalarının gagalaması için olan kendi kalpleri olabilirdi.

Ama çok geçmeden çan kuleleri tüm iyi insanları kiliseye ve şapele çağırды ve en güzel kıyafetleri ve en neşeli yüzleriyle sokaklarda akın akın geldiler. Ve aynı zamanda, düzinelerce ara sokaktan, yan yoldan ve isimsiz dönüşten, yemeklerini fırınlara taşıyan sayısız insan çıktı. Bu zavallı eğlence düşkünlerinin görüntüsü Ruh'u çok ilgilendirmişe benziyordu, çünkü Scrooge ile birlikte bir fırının kapısında durdu ve taşıyıcıları geçerken kapıları kaldırarak, meşalesindeki kutsal tütsüyü yemeklerinin üzerine serpti. Ve bu çok sıradışı bir meşaleydi, çünkü bir iki kez birbirini iten yemek taşıyıcıları arasında öfkeli sözler olduğunda, onlara meşaleden birkaç damla su serpti ve iyi huyları hemen geri geldi. Çünkü, Noel Günü'nde kavga etmenin ayıp olduğunu söylediler. Ve öyleydi! Tanrı sevindirsin, öyleydi!

Zamanla çanlar sustu ve fırınlar kapandı; ama yine de her fırının ocağının üzerindeki çözülmüş ıslak leke, tüm bu yemeklerin ve pişme aşamalarının sıcak bir yansımasını sunuyordu; kaldırım öyle tütüyordu ki taşları da pişiyormuş gibiydi.

"Meşalenle serptiğın şeyin kendine has bir tadı mı var?" diye sordu Scrooge.

"Var. Kendi tadım."

"Bu günde her türlü yemeğe uygulanabilir mi?" diye sordu Scrooge.

"İyi niyetle verilen her yemeğe. En çok da yoksul bir yemeğe."

"Neden en çok yoksul bir yemeğe?" diye sordu Scrooge.

"Çünkü en çok ona gerek var."

"Ruh," dedi Scrooge, bir an düşündükten sonra, "çevremizdeki birçok dünyadaki tüm varlıklar arasında, bu insanların masum eğlence fırsatlarını kısıtlamak isteyen sen olmana şaşıyorum."

"Ben!" diye bağırdı Ruh.

"Onları her yedinci gün yemek yeme imkânından—ki genelde yemek yiyebildikleri tek gün budur—mahrum ediyorsun," dedi Scrooge. "Etmiyor musun?"

"Ben!" diye bağırdı Ruh.

"Bu yerleri Yedinci Gün'de kapatmaya çalışıyorsun," dedi Scrooge. "Ve aynı kapıya çıkıyor."

"Ben çalışıyorum!" diye haykırdı Ruh.

"Yanlıyorsam affet. Senin adına ya da en azından ailen adına yapıldı," dedi Scrooge.

"Bu senin yeryüzünde, bizi tanıdıklarımı iddia eden ve tutku, gurur, kötü niyet, nefret, kıskançlık, bağnazlık ve bencillik eylemlerini bizim adımıza yapan bazı kişiler var," diye karşılık verdi Ruh, "onlar bize ve tüm akrabalarımıza, hiç yaşamamışlar gibi yabancısıdır. Bunu unutma ve yaptıklarını kendilerine yükle, bize değil."

Scrooge yapacağına söz verdi; ve daha önce olduğu gibi görünmez bir şekilde, şehrin banliyölerine doğru ilerlediler. Hayalet'in dikkat çekici bir özelliği (Scrooge'un fırında fark etmişti) şuydu: devasa boyutuna rağmen, her yere rahatça uyum sağlayabiliyordu; ve alçak bir çatı altında, doğaüstü bir yaratık olarak, yüksek bir salonda yapabileceği kadar zarif duruyordu.

Ve belki de iyi Ruh'un bu gücünü göstermekten duyduğu zevk, ya da onun kendi nazik, cömert, içten doğası ve tüm yoksul adamlara olan sempatisiydi, onu doğruca Scrooge'un kâtibine götürdü; çünkü oraya gitti ve Scrooge'u cübbesine tutunarak yanında götürdü; ve kapının eşliğinde Ruh gülümsedi ve meşalesinin serpintisizle Bob Cratchit'in evini kutsamak için durdu. Bunu bir düşünün! Bob'un kendisi haftada yalnızca on beş "Bob" alıyordu; Cumartesi günü cebine, Hıristiyan adının yalnızca on beş kopyasını koyuyordu; ve yine de Şimdiki Noeller'in Hayaleti onun dört odalı evini kutsadı!

Sonra Bayan Cratchit, Cratchit'in karısı ayağa kalktı, iki kez ters yüz edilmiş eski püskü bir elbise giymişti, ama kurdelelerle cesurdu—ucuzdurlar ve altı peniye iyi bir gösteriş yaparlar; ve sofrayı kurdu, ikinci kızı Belinda Cratchit'in yardımıyla; o da kurdelelerle cesurdu; Usta Peter Cratchit bir çatalı patates tenceresine daldırırken, canavar gömlek yakasının (Bob'un kişisel mülkü, o günün onuruna oğlu ve varisine verilmiş) köşelerini ağzına alıyor, kendini bu kadar cesurca giyinmiş bulmaktan sevinç duyuyor ve ketenini modaaya uygun Parklar'da sergilemeyi arzuluyordu. Ve şimdi iki küçük Cratchit, oğlan ve kız, koşarak içeri daldılar, fırının önünde kazı kokladıklarını ve kendilerinininki olduğunu bildiklerini bağırarak; ve adaçayı ve soğanın lüks düşünceleriyle keyiflenen bu küçük Cratchitler masanın etrafında dans ediyor ve Usta Peter Cratchit'i göklere çıkarıyorlardı; o da (yakaları neredeyse onu boğmasına rağmen gururlu olmayarak) ateşi üflüyordu, ta ki yavaş patatesler kaynayıp, çıkmak ve soyulmak için tencere kapağına yüksek sesle vurana kadar.

"Kıymetli babanızı ne alıkoydu acaba?" dedi Bayan Cratchit. "Ya kardeşin, Küçük Tim! Ve Martha geçen Noel Günü'nde bu kadar geç kalmamıştı, yarım saat farkla?"

"İşte Martha, anne!" dedi bir kız, konuşurken görünerek.

"İşte Martha, anne!" diye bağırdı iki küçük Cratchit. "Yaşasın! Öyle bir kaz ki, Martha!"

"Aman, canın sağolsun, kızım, ne kadar geç kaldın!" dedi Bayan Cratchit, onu bir düzine kez öperek ve aşırı bir gayretle şalını ve şapkasını çıkararak.

"Dün gece bitirecek çok işimiz vardı," diye yanıtladı kız, "ve bu sabah toparlamamız gerekti, anne!"

"Pekâlâ! Geldiğin sürece sorun değil," dedi Bayan Cratchit. "Ateşin önüne otur canım, biraz ısın, Tanrı seni korusun!"

"Hayır, hayır! Babam geliyor," diye bağırdı iki küçük Cratchit, her yerde birden olan. "Saklan Martha, saklan!"

Böylece Martha saklandı ve içeri küçük Bob, baba, önünde sarkan en az bir metre atkıyla (saçak hariç) girdi; ve mevsimlik görünmek için yamalı ve fırçalanmış eski püskü kıyafetleriyle; ve Küçük Tim omzundaydı. Ne yazık ki Küçük Tim, küçük bir koltuk değneği taşıyordu ve bacakları demir bir çerçeveye destekleniyordu!

"Aa, bizim Martha nerede?" diye bağırdı Bob Cratchit, etrafına bakınarak.

"Gelmiyor," dedi Bayan Cratchit.

"Gelmiyor!" dedi Bob, neşesinde ani bir düşüşle; çünkü kiliseden beri Tim'in yarış atı olmuş ve eve coşkun gelmişti. "Noel Günü'nde gelmiyor!"

Martha, şaka bile olsa, onun hayal kırıklığına uğradığını görmek istemedi; bu yüzden dolap kapısının arkasından erken çıktı ve kollarına koştı; iki küçük Cratchit ise Küçük Tim'i telaşla alıp çamaşırhaneye götürdüler, orada pudingin kazanda şarkı söylediğini duysun diye.

"Peki küçük Tim nasıl davrandı?" diye sordu Bayan Cratchit, Bob'u saflığından dolayı payladıktan ve Bob kızına doyasıya sarıldıktan sonra.

"Altın gibi iyi," dedi Bob, "ve daha da iyi. Nasıl olduysa, tek başına oturmaktan düşünceli oluyor ve duyduğun en tuhaf şeyleri düşünüyor. Eve gelirken bana, kilisede

insanların onu görmesini umduğunu söyledi, çünkü o bir sakat ve Noel Günü'nde, topal dilencileri yürüten ve körlere göz veren Kişi'yi hatırlamanın onlara hoş gelebileceğini düşünüyormuş."

Bob'un sesi bunu anlatırken titrek ve Küçük Tim'in güçlendiğini ve sağlıklı olduğunu söylediğinde daha da titrekti.

Küçük koltuk değneğinin yerdeki aktif sesi duyuldu ve başka bir söz söylenmeden Küçük Tim geri geldi, erkek ve kız kardeşi tarafından ateşin önündeki taburesine kadar eşlik edildi; ve Bob, kollarını sıvayarak—sanki zavallı adam, daha da eski püsti olabilirlermiş gibi—bir sürahide cin ve limonla sıcak bir karışım hazırladı, onu karıştırdı ve ocağa koydu; Usta Peter ve iki her yerde hazır ve nazır küçük Cratchit kazı almaya gittiler, kısa süre sonra büyük bir alayla geri döndüler.

Öyle bir telaş oldu ki, kazın tüm kuşların en nadiri olduğunu düşünebilirdiniz; siyah bir kuğunun sıradan olduğu tüylü bir fenomen—ve gerçekten de o evde buna çok benziyordu. Bayan Cratchit sosu (önceden küçük bir tencerede hazır) cızırdıyacak kadar kızdırdı; Usta Peter patatesleri inanılmaz bir güçle ezdi; Bayan Belinda elma sosunu tatlandırdı; Martha sıcak tabakları sildi; Bob, Küçük Tim'i masanın küçük bir köşesinde yanına aldı; iki küçük Cratchit herkes için sandalye koydu, kendilerini unutmadan ve mevzilerinde nöbet tutarak, sıraları gelip kazdan pay almadan önce kaz için bağırmasınlar diye kaşıkları ağızlarına sokuşturdular. Sonunda tabaklar yerleştirildi ve şükran duası edildi. Bunu nefes kesici bir duraklama izledi, Bayan Cratchit bıçağın tüm uzunluğu boyunca yavaşça bakarak, onu göğse saplamaya hazırlanırken; ama sapladığında ve uzun zamandır beklenen iç harç fışkırdığında, masanın etrafından bir zevk mırıltısı yükseldi ve Küçük Tim bile, iki küçük Cratchit tarafından heyecanlandırılarak, bıçağının sapıyla masaya vurdu ve zayıfça "Yaşasın!" diye bağırdı.

Böyle bir kaz hiç olmamıştı. Bob, böyle pişmiş bir kazın hiç olmadığına inanmadığını söyledi. Yumuşaklığı, tadı, büyüklüğü ve ucuzluğu evrensel hayranlık konusuydu. Elma sosu ve patates püresiyle desteklenen bu kaz, tüm aile için yeterli bir yemektir; gerçekten de, Bayan Cratchit'in büyük bir neşeyle dediği gibi (tabakta küçük bir kemik zerresini incelerken), sonunda hepsini yememişlerdi! Yine de herkes doymuştu ve özellikle en küçük Cratchitler, adaçayı ve soğana kaşlarına kadar bulanmıştı! Ama şimdi, Bayan Belinda tabakları değiştirirken, Bayan Cratchit tek başına odadan çıktı—tanık kaldıramayacak kadar gergin—pudingi alıp getirmek için.

Ya yeterince pişmemişse! Ya ters çevirirken kırılırsa! Ya biri arka bahçenin duvarından atlayıp, onlar kazla eğlenirken onu çalmışsa—ki bu varsayımda iki küçük Cratchit mosmor oldu! Her türlü dehşet varsayıldı.

Hey! Bir sürü buhar! Puding kazandan çıkmıştı. Çamaşır günü gibi bir koku! Bez buydu. Bir lokanta ve bir pastanenin yan yana olduğu, onun yanında da bir çamaşırcının olduğu bir koku! Puding buydu! Yarım dakika içinde Bayan Cratchit içeri girdi—kızarmış, ama gururla gülümseyerek—pudingle birlikte, benekli bir gülle gibi, o kadar sert ve katıydı ki, yarım litrenin yarısı kadar yanmış konyakla alev alev yanyor ve tepesine saplanmış Noel çobanpüskülüyle süslenmişti.

Ah, harika bir puding! Bob Cratchit, sakince, bunu Bayan Cratchit'in evliliklerinden bu yana elde ettiği en büyük başarı olarak değerlendirdiğini söyledi. Bayan Cratchit, aklındaki ağırlığın kalktığını, un miktarı konusunda şüpheleri olduğunu itiraf edeceğini söyledi. Herkesin bu konuda söyleyecek bir şeyi vardı, ama kimse bunun büyük bir aile için küçük bir puding olduğunu söylemedi ya da düşünmedi. Bunu yapmak tam bir sapkınlık olurdu. Herhangi bir Cratchit böyle bir şeyi ima etmekten utanırdı.

Sonunda akşam yemeği bitti, sofraya kaldırıldı, ocak süpürüldü ve ateş canlandırıldı. Sürahideki karışım tadıldı ve mükemmel bulundu, elmalar ve portakallar masaya kondu ve ateşe bir kürek dolusu kestane atıldı. Sonra tüm Cratchit ailesi, Bob Cratchit'in çember dediği (aslında yarım çemberdi) bir şekilde ocağın etrafında toplandı; ve Bob Cratchit'in dirseğinin yanında ailenin cam takımı duruyordu. İki bardak ve kulpsuz bir muhallebi kasesi.

Bunlar, yine de, altın kadehlerin yapacağı kadar iyi bir şekilde sürahideki sıcak şeyi tuttular; ve Bob onu ışıldayan bakışlarla dağıttı, ateşteki kestaneler cızırdayıp gürültüyle çatırdarken. Sonra Bob bir kadeh kaldırdı:

"Hepimize Mutlu Noeller, sevdiklerim. Tanrı hepimizi korusun!"

Bütün aile yankıladı.

"Tanrı hepimizi korusun!" dedi Küçük Tim, en son.

Küçük taburesinde babasının yanında çok yakın oturuyordu. Bob, onun solgun küçük elini kendi elinde tutuyordu, sanki çocuğu seviyor ve onu yanında tutmak istiyor ve ondan alınmasından korkuyordu.

"Ruh," dedi Scrooge, daha önce hiç hissetmediği bir ilgiyle, "söyle bana, Küçük Tim yaşayacak mı?"

"Zavallı ocak köşesinde boş bir sandalye," diye yanıtladı Hayalet, "ve dikkatle korunan, sahipsiz bir koltuk değneği görüyorum. Bu gölgeler Gelecek tarafından değiştirilmezse, çocuk ölecek."

"Hayır, hayır," dedi Scrooge. "Ah, hayır, iyi Ruh! Onun bağışlanacağını söyle."

"Bu gölgeler Gelecek tarafından değiştirilmezse, benim soyumdan başkası," diye karşılık verdi Hayalet, "onu burada bulamayacak. Ne olmuş yani? Ölecek gibiyse, bırak ölsün, fazla nüfusu azaltır."

Scrooge, Ruh tarafından kendi sözlerinin alıntılandığını duyunca başını eğdi ve pişmanlık ve kederle sarsıldı.

"Adam," dedi Hayalet, "eğer kalben adamsan, taş değilsen, o kötü lafi, Fazlanın ne olduğunu ve Nerede olduğunu keşfedene kadar bırak. Hangi adamların yaşayacağına, hangi adamların öleceğine sen mi karar vereceksin? Olabilir ki, Cennet'in gözünde, bu zavallı adamın çocuğu gibi milyonlardan daha değersiz ve yaşamaya daha az layıksın. Ah Tanrım! Yaprığın üzerindeki Böceğin, toz içindeki aç kardeşleri arasındaki fazla yaşam hakkında hüküm verdiğini duymak!"

Scrooge Hayalet'in azabı karşısında eğildi ve titreyerek gözlerini yere dikti. Ama kendi adını duyunca hemen kaldırdı.

"Bay Scrooge!" dedi Bob; "Bay Scrooge'a kadeh kaldıracağım, Şölenin Kurucusu!"

"Şölenin Kurucusu gerçekten!" diye bağırdı Bayan Cratchit, kızararak. "Keşke burada olsaydı. Ona ziyafet çekmesi için aklımdakilerden bir parça verirdim ve umarım iştahı yerinde olurdu."

"Sevgilim," dedi Bob, "çocuklar! Noel Günü."

"Noel Günü olmalı, eminim," dedi kadın, "insanın, Bay Scrooge gibi iğrenç, cimri, katı, duygusuz bir adamın sağlığına içtiği gün. Onun ne olduğunu biliyorsun, Robert! Bunu senden daha iyi kimse bilmez, zavallı adam!"

"Sevgilim," Bob'un yumuşak cevabıydı, "Noel Günü."

"Onun sağlığına senin ve Gün'n hatırına içerim," dedi Bayan Cratchit, "onun hatırına değil. Uzun yaşasın! Mutlu Noeller ve mutlu yıllar! Çok neşeli ve çok mutlu olacaktır, hiç şüphem yok!"

Çocuklar da ondan sonra kadehi kaldırdılar. Bu, yaptıkları şeyler arasında içtenlikten yoksun olan ilkiydi. Küçük Tim en son iti, ama umurunda bile değildi. Scrooge ailenin Dev'iydi. Adının anılması, topluluğun üzerine tam beş dakika boyunca dağılmayan karanlık bir gölge düşürdü.

Bu geçtikten sonra, sırf Uğursuz Scrooge'dan kurtulmanın verdiği rahatlıkla, eskisinden on kat daha neşeli oldular. Bob Cratchit onlara, Usta Peter için gözüne kestirdiği bir iş olduğunu ve alınırsa haftada tam beş buçuk şilin getireceğini anlattı. İki küçük Cratchit, Peter'ın bir iş adamı olma fikrine çok güldüler; ve Peter'ın kendisi, yakalarının arasından ateşe düşünceli bir şekilde baktı, sanki o şaşırtıcı geliri almaya başladığında hangi özel yatırımları tercih edeceğini düşünüyormuş gibi. Bir şapkacıda zavallı bir ıracık olan Martha, sonra ne tür bir iş yapması gerektiğini, kaç saat ara vermeden çalıştığını ve yarın sabah iyi ve uzun bir dinlenme için yatakta kalmayı planladığını anlattı; yarından sonraki gün evde geçirdiği bir tatildi. Ayrıca birkaç gün önce bir kontes ve bir lord gördüğünü ve lordun "Peter'la hemen hemen aynı boyda" olduğunu anlattı; bunun zerine Peter yakalarını o kadar yukarı çekti ki, orada olsaydınız kafasını gremezdiniz. Bütün bu süre boyunca kestaneler ve sürahi elden ele dolaştı; ve bir süre sonra, Küçük Tim'den, karda yolculuk eden kayıp bir ocuk hakkında bir şarkı dinlediler; Tim'in dokunaklı küçük bir sesi vardı ve şarkıyı gerçekten çok iyi söyledi.

Bunda yüksek bir değer yoktu. Güzel bir aile değillerdi; iyi giyinmiş değillerdi; ayakkabıları su geçirmez olmaktan uzaktı; kıyafetleri yetersizdi; ve Peter bir tefecinin i yüzünü biliyor olabilirdi ve büyük olasılıkla biliyordu. Ama mutluydular, minnettardılar, birbirlerinden memnundular ve içinde buldukları zamandan hoşnuttular; ve kaybolup gittiklerinde ve Ruh'un meşalesinin parlak serpintilerinde daha da mutlu grndklerinde, Scrooge gözlerini son ana kadar onlardan, özellikle de Küçük Tim'den ayırmadı.

Bu sırada hava kararıyordu ve oldukça yoğun kar yağıyordu; Scrooge ve Ruh sokaklarda ilerlerken, mutfaklarda, oturma odalarında ve her tür odada yanan ateşlerin parlaklığı harikaydı. Burada, alevin kıpırdanışı, ateşin önünde baştan başa kızan sıcak tabaklar, soğuğu ve karanlığı dışarıda tutmak için çekilmeye hazır koyu kırmızı perdelerle, rahat bir yemek için hazırlıkları gösteriyordu. Orada, evin tüm

çocukları, evli ablalarını, erkek kardeşlerini, kuzenlerini, amcalarını, teyzelerini karşılamak ve onları ilk selamlayanlar olmak için kara koşuyorlardı. Yine burada, pencere perdesinde toplanan misafirlerin gölgeleri vardı; ve orada, başlıklı ve kürk çizmeli güzel kızlar, hepsi bir ağızdan gevezelik ederek, yakın bir komşunun evine doğru seke seke gidiyorlardı; onları içeri girerken gören bekar adama yazıklar olsun—kurnaz cadılar, bunu çok iyi biliyorlardı—bir ateş gibi!

Ama, arkadaşça toplantılara giden insan sayısına bakarak, her evin misafir beklediği ve bacaları yarıya kadar ateş yığıldığı yerde, hiç kimsenin evde olmadığını düşünebilirdiniz. Tanrı onu kutsasın, Hayalet nasıl da seviniyordu! Nasıl da göğsünün genişliğini açıyor, geniş avucunu açıyor ve cömert bir elle, ulaşabildiği her şeye parlak ve zararsız neşesini akıtarak süzülüyordu! Önlerinde koşan, loş sokağı ışık benekleriyle noktlayan ve akşamını bir yerde geçirmek için giyinmiş olan lamba yakıcı bile, Ruh geçerken yüksek sesle güldü, oysa lamba yakıcının Noel'den başka bir arkadaşı olduğundan haberi yoktu.

Ve şimdi, Hayalet'ten hiçbir uyarı gelmeden, çorak ve ıssız bir bozkırda duruyorlardı; etrafa kocaman kaba taş yığınları saçılmıştı, sanki devlerin mezarlığı gibiydi; ve su, dilediği her yere yayılıyordu, ya da yayılırdı, ama onu tutsak eden ayaz olmasaydı; ve yosun, fundalık ve kaba yabani ottan başka hiçbir şey yetişmiyordu. Batıda, batan güneş ateşli kırmızı bir çizgi bırakmıştı, bir an için ıssızlığın üzerine asık bir göz gibi parlıyor ve daha da kaşlarını çatarak, aşağı, aşağı, daha da aşağıya, en karanlık gecenin yoğun karanlığında kayboluyordu.

"Burası neresi?" diye sordu Scrooge.

"Yerin bağrında çalışan Madencilerin yaşadığı bir yer," diye karşılık verdi Ruh. "Ama beni tanırlar. Bak!"

Bir kulübenin penceresinden bir ışık parladı ve hızla ona doğru ilerlediler. Çamur ve taş duvardan geçerek, neşeli bir topluluğun parlayan bir ateşin etrafında toplandığını gördüler. Çok yaşlı bir adam ve kadın, çocukları ve çocuklarının çocukları ve onun ötesinde bir nesil daha, hepsi bayram kıyafetleriyle neşeye süslenmişti. Yaşlı adam, sesi nadiren çorak arazideki rüzgârın ulumasının üzerine çıkan, onlara bir Noel şarkısı söylüyordu—o bir çocukken çok eski bir şarkıymış—ve zaman zaman hepsi koroya katılıyorlardı. Seslerini yükselttiklerinde, yaşlı adam neşeleniyor ve sesini yükseltiyordu; durduklarında ise enerjisi tekrar düşüyordu.

Ruh burada oyalanmadı, Scrooge'a cübbesini tutmasını söyledi ve bozkırın üzerinden geçerek, nereye? Denize değil mi? Denize. Scrooge'un dehşetiyle, geriye baktığında, arkalarında karaların sonunu, korkunç bir kaya silsilesini gördü; ve aşındırdığı korkunç mağaralar arasında yuvarlanıp kükreyen, şiddetle dünyayı baltalamaya çalışan suyun gümbürtüsü kulaklarını sağır etti.

Kıydan bir fersah kadar ötede, suların yıl boyu çarpışıp köpürdüğü batık kayalardan oluşan kasvetli bir resifin üzerine inşa edilmiş, yalnız bir deniz feneri duruyordu. Büyük deniz yosunu yığınları dibine tutunmuştu ve fırtına kuşları—deniz yosununun sudan olduğu gibi, rüzgârdan doğmuş olabilirdi—sıyırdıkları dalgalar gibi onun etrafında yükselip alçalıyordu.

Ama burada bile, ışığı bekleyen iki adam bir ateş yakmıştı; yangın, kalın taş duvardaki mazgal deliğinden korkunç denize bir parlaklık ışını yayıyordu. Oturdıkları kaba masanın üzerinde nasırlı ellerini birleştirerek, bir kase groglarıyla birbirlerine Mutlu Noeller dilediler; ve içlerinden biri: daha yaşlı olanı, yüzü, eski bir geminin baş süsü gibi, sert havayla yara bere içinde kalmıştı: kendi başına bir Fırtına gibi olan güçlü bir şarkı söyledi.

Hayalet yine hızlandı, siyah ve dalgalı denizin üzerinde—ileri, ileri—ta ki, Scrooge'a söylediği gibi, herhangi bir kıydan çok uzakta, bir gemiye indiklerinde. Dümenin yanında dümenci, baş tarafta gözcü, nöbetçi subaylar; her biri kendi mevkiinde karanlık, hayaleti andıran figürlerdi; ama içlerinden her adam bir Noel melodisi mırıldanıyor, ya da bir Noel düşüncesi taşıyor, ya da arkadaşına alçak sesle geçmiş bir Noel Günü'nden, ona bağlı eve dönüş umutlarından bahsediyordu. Ve gemideki her adam, uyanık ya da uyurken, iyi ya da kötü, o günde yılın herhangi bir gününden daha nazik bir söz söylemişti bir başkasına; ve bir dereceye kadar onun şenliklerine katılmıştı; ve uzaktaki önemseydiği kişileri hatırlamış ve onların da kendisini hatırlamaktan mutluluk duyduklarını bilmişti.

Scrooge, rüzgârın iniltisini dinlerken ve bilinmeyen bir uçurumun üzerinde, derinlikleri Ölüm kadar derin sırlar olan yalnız karanlıkta ilerlemenin ne kadar ciddi bir şey olduğunu düşünürken, yürekte bir kahkaha duymak onun için büyük bir sürpriz oldu. Scrooge için çok daha büyük bir sürpriz, bunun kendi yeğenin kahkahası olduğunu fark etmesi ve kendini, Ruh onaylayan bir yakınlıkla aynı yeğene bakarak yanında gülümseyerek dururken, aydınlık, kuru, parlayan bir odada bulmaktı!

"Ha, ha!" diye güldü Scrooge'un yeğeni. "Ha, ha, ha!"

Eğer talihsiz bir tesadüf eseri, Scrooge'un yeğeninden daha şanslı bir kahkahaya sahip bir adam tanıyorsanız, diyebileceğim tek şey, onu da tanımak istediğimdir. Onu bana tanıstırın, tanışıklığını ilerleteyim.

Hastalık ve kederde bulaşıcı bir şey varken, dünyada kahkaha ve iyi mizaç kadar karşı konulmaz derecede bulaşıcı hiçbir şey olmaması, adil, tarafsız ve asil bir düzendir. Scrooge'un yeğeni böyle gülerken—böğürlerini tutarak, başını döndürerek ve yüzünü en abartılı buruşturmalarla oynatarak—Scrooge'un evlenerek yeğen olan yengesi de onun kadar yürekten gülüyordu. Ve toplanan arkadaşları da bir an olsun geri kalmayarak, kuvvetli bir şekilde kahkahayı bastılar.

"Ha, ha! Ha, ha, ha, ha!"

"Noel'in saçmalık olduğunu söyledi, vallahi!" diye bağırdı Scrooge'un yeğeni. "Ve gerçekten inanıyordu!"

"Yazık ona, Fred!" dedi Scrooge'un yengesi öfkeyle. Tanrı o kadınları korusun; onlar hiçbir şeyi yarı yarıya yapmazlar. Her zaman ciddidirler.

Çok güzeldi: son derece güzel. Gamzeli, şaşırılmış görünen, harika bir yüz; öpülmek için yapılmış gibi görülen olgun küçük bir ağız—ki hiç şüphesiz öyleydi; güldüğünde birbirine karışan her türlü iyi küçük nokta çenesinde; herhangi küçük bir yaratığın başında görebileceğiniz en güneşli göz çifti. Kısacası, bilirsiniz, insanı kızdıran türdendi; ama aynı zamanda tatmin ediciydi de. Oh, tamamen tatmin edici.

"Komik bir ihtiyar," dedi Scrooge'un yeğeni, "gerçek bu: ve olabileceği kadar hoş değil. Yine de, kabahatleri kendi cezalarını taşır ve ona karşı söyleyecek bir şeyim yok."

"Eminim çok zengindir, Fred," diye ima etti Scrooge'un yengesi. "En azından bana hep öyle söylersin."

"Ne olmuş buna, sevgilim!" dedi Scrooge'un yeğeni. "Zenginliğinin ona hiçbir faydası yok. Onunla hiçbir iyilik yapmıyor. Onunla kendini rahat ettirmiyor. Bize fayda sağlayacağını düşünmenin—ha, ha, ha!—tatminine bile sahip değil."

"Ona hiç sabrım yok," dedi Scrooge'un yengesi. Scrooge'un yengesinin kız kardeşleri ve diğer tüm hanımlar aynı fikri ifade ettiler.

"Oh, benim var!" dedi Scrooge'un yeğeni. "Onun için üzülüyorum; istesem de ona kızamam. Onun huysuzluklarından kim zarar görüyor? Kendisi, her zaman. Bakın, aklına bizi sevmemek geliyor ve gelip bizimle yemek yemiyor. Sonuç ne? Pek fazla yemek kaybetmiyor."

"Gerçekten, çok iyi bir yemek kaybettiğini düşünüyorum," diye araya girdi Scrooge'un yengesi. Herkes aynı şeyi söyledi ve yetkili yargıçlar oldukları kabul edilmelidir, çünkü daha yeni yemek yemişlerdi; ve tatlı masadayken, lamba ışığında ateşin etrafında toplanmışlardı.

"Pekâlâ! Bunu duyduğuma çok sevindim," dedi Scrooge'un yeğeni, "çünkü bu genç ev hanımlarına pek güvenim yoktur. Ne dersin, Topper?"

Topper açıkça gözünü Scrooge'un yengesinin kız kardeşlerinden birine dikmişti, çünkü bir bekarın, bu konuda fikir beyan etme hakkı olmayan sefil bir dışlanmış olduğunu söyledi. Bunun üzerine Scrooge'un yengesinin kız kardeşi—dantel firfırlı tombul olan, güllü olan değil—kızardı.

"Devam et, Fred," dedi Scrooge'un yengesi, ellerini çırparak. "Söylemeye başladığını asla bitirmiyor! Ne kadar gülünç bir adam!"

Scrooge'un yeğeni bir kahkaha daha koyverdi ve bulaşıcılığı önlemek imkânsız olduğundan; tombul kız kardeş aromatik sirkeyle bunu yapmak için çok uğraşsa da; örneği oybirliğiyle takip edildi.

"Sadece şunu söyleyecektim," dedi Scrooge'un yeğeni, "bizi sevmemesinin ve bizimle eğlenmemesinin sonucu, bence, ona hiçbir zararı dokunmayacak bazı hoş anları kaybetmesidir. Eminim ki, kendi düşüncelerinde bulabileceğinden, ister küflü eski ofisinde ister tozlu odalarında, daha hoş arkadaşlar kaybediyor. Ona her yıl aynı şansını vermeyi düşünüyorum, istese de istemese de, çünkü ona acıyorum. Ölene kadar Noel'e sövüp durabilir, ama onun hakkında daha iyi düşünmekten kendini alamaz—meydan okurum—yıl be yıl oraya, iyi bir mizaçla gidip, Scrooge Amca, nasılsın? dediğimi bulursa. Bu sadece onu zavallı kâtibine elli sterlin bırakmaya yönlendirirse, bu bile bir şeydir; ve dün onu salladığımı düşünüyorum."

Şimdi sıra Scrooge'u sallama fikrine gülmeye gelmişti. Ama tamamen iyi huylu olduğu ve neye güldüklerini pek umursamadığı için, yeter ki gülsünler diye, onların neşesini teşvik etti ve neşeyle şişeyi uzattı.

Çaydan sonra biraz müzik yaptılar. Çünkü müzikal bir aileydiler ve ne yaptıklarını biliyorlardı, bir Glee ya da Catch söylediklerinde, sizi temin ederim: özellikle de basta harika bir şekilde hırslayabilen, büyük damarlarını şişirmeden ya da yüzünü kızartmadan yapabilen Topper. Scrooge'un yengesi arpta iyi çalışıyordu; ve diğer ezgiler arasında, Geçmiş Noeller'in Hayaleti'nin ona hatırlattığı gibi, Scrooge'u yatılı okuldan alan çocuğun bildiği basit küçük bir havayı (bir hiç: iki dakikada ıslıkla çalmayı öğrenebilirsiniz) çaldı. Bu ezgi duyulduğunda, Hayalet'in ona gösterdiği her şey aklına geldi; giderek yumuşadı; ve eğer yıllar önce onu sık sık dinleyebilseydi, Jacob Marley'i gömen mezarcının küreğine başvurmadan, hayatın iyiliklerini kendi mutluluğu için kendi elleriyle geliştirebileceğini düşündü.

Ama bütün akşamı müziğe ayırmadılar. Bir süre sonra ceza oyunları oynadılar; çünkü bazen çocuk olmak iyidir ve en iyisi Noel'de, onun büyük Kurucusu'nun kendisi bir çocukken. Durun! Önce bir körebe oyunu oynadılar. Tabii ki. Ve Topper'ın gerçekten kör olduğuna, çizmelerinde gözleri olduğuna inandığımdan daha fazla inanmıyorum. Bence, o ve Scrooge'un yeğeni arasında anlaşma vardı; ve Şimdiki Noeller'in Hayaleti de bunu biliyordu. Dantel fırfırlı tombul kız kardeşin peşinden gitme şekli, insan doğasının saflığına bir hakaretti. Ateş demirlerini devirmek, sandalyelerin üzerine düşmek, piyanoya çarpmak, perdelerin arasında boğulmak, nereye gitse, o da oraya gidiyordu! Tombul kız kardeşin nerede olduğunu her zaman biliyordu. Başka kimseyi yakalamazdı. Eğer ona (aralarından bazılarının yaptığı gibi) kasten çarpsaydınız, sizi yakalamaya çalışıyormuş gibi yapardı ki bu zekânıza hakaret olurdu ve hemen tombul kız kardeşin yönüne doğru sokulurdu. Sık sık bunun adil olmadığını haykırdı; ve gerçekten de adil değildi. Ama sonunda, onu yakaladığında; tüm ipeksi hışırtılarına ve yanından hızlı geçişlerine rağmen, onu kaçıışı olmayan bir köşeye sıkıştırdığında; davranışı en iğrençti. Çünkü onu tanınamazlık etmesi; başlığına dokunmasının gerekli olduğunu iddia etmesi ve kimliğinden emin olmak için parmağındaki belirli bir yüzüğe ve boynundaki belirli bir zincire basması; alçakça, canavarcaydı! Hiç şüphesiz, başka bir kör ebe işbaşındayken, perdelerin arkasında çok güvenli bir şekilde kendi aralarında konuştuklarında, ona bu konuda ne düşündüğünü söylemiştir.

Scrooge'un yengesi körebe grubundan biri değildi, rahat bir köşede büyük bir sandalye ve ayak taburesiyle konforlu bir şekilde yerleşmişti; Hayalet ve Scrooge onun hemen arkasındaydı. Ama ceza oyunlarına katıldı ve alfabenin tüm harfleriyle sevgisini hayranlık uyandıracak şekilde oynadı. Ayrıca Nasıl, Ne Zaman ve Nerede oyununda da çok başarılıydı ve Scrooge'un yeğeninin gizli sevinciyle, kız kardeşlerini fena yendi: gerçi onlar da keskin kızlardı, Topper'ın size söyleyebileceği gibi. Orada

yirmi kişi kadar olabilirdi, genç yaşlı, ama hepsi oynadı ve Scrooge da öyle; çünkü olanlara olan ilgisinde, sesinin onların kulaklarında hiçbir ses çıkarmadığını tamamen unutarak, bazen tahminini oldukça yüksek sesle söylüyor ve çoğu zaman da doğru tahmin ediyordu; çünkü en keskin iğne, en iyi Whitechapel, gözde kesmeyeceği garanti edilen, Scrooge'dan daha keskin değildi; kafasında ne kadar blöf olduğunu düşünürseniz düşünün.

Hayalet onu bu ruh halinde bulmaktan çok memnun oldu ve öyle bir beğeniyle baktı ki, Scrooge bir çocuk gibi misafirler ayrılana kadar kalmasına izin verilmesi için yalvardı. Ama bunun olamayacağını söyledi Ruh.

"Yeni bir oyun var," dedi Scrooge. "Yarım saat, Ruh, sadece bir tane!"

Bu, Scrooge'un yeğenin bir şey düşünmesi ve diğerlerinin ne olduğunu bulması gereken; o sadece sorularına duruma göre evet ya da hayır cevabı veren, Evet ve Hayır adlı bir Oyundu. Maruz kaldığı canlı soru ateşi, bir hayvan, canlı bir hayvan, oldukça nahoş bir hayvan, vahşi bir hayvan, bazen hırlayan ve homurdanan ve bazen konuşan, Londra'da yaşayan, sokaklarda dolaşan, sergilenmeyen, kimse tarafından gezdirmeyen, bir hayvanat bahçesinde yaşamayan ve bir pazarda asla öldürülmeyen, bir at, eşek, inek, boğa, kaplan, köpek, domuz, kedi ya da ayı olmayan bir hayvan düşündüğünü ortaya çıkardı. Kendisine sorulan her yeni soruda, yeğen yeni bir kahkaha patlamasına boğuluyordu; o kadar tarifsiz gıdıklanıyordu ki kanepeden kalkıp yere vurmaya zorunda kaldı. Sonunda tumbul kız kardeş de benzer bir duruma düşerek bağırdı:

"Buludum! Ne olduğunu biliyorum, Fred! Ne olduğunu biliyorum!"

"Nedir?" diye bağırdı Fred.

"Scrooge Amcan!"

Ki kesinlikle öyleydi. Hayranlık evrensel duyguydu, gerçi bazıları "Ayı mı?" sorusuna "Evet" cevabı verilmesi gerektiğini itiraz ettiler; çünkü olumsuz bir cevap, eğer o yönde bir eğilimleri olduysa, düşüncelerini Bay Scrooge'dan uzaklaştırmak için yeterli olurdu.

"Bize bolca eğlence verdi, eminim," dedi Fred, "ve sağlığına içmemek nankörlük olur. İşte elimizde bir bardak sıcak şarap var; ve diyorum ki, 'Scrooge Amca!'"

"Pekâlâ! Scrooge Amca!" diye bağırdılar.

"Yaşlı adama Mutlu Noeller ve Mutlu Yıllar, ne olursa olsun!" dedi Scrooge'un yeğeni. "Benden kabul etmezdi, ama yine de ona nasip olsun. Scrooge Amca!"

Scrooge Amca fark edilmeden o kadar neşeli ve hafif kalpli olmuştu ki, eğer Hayalet ona zaman verseydi, habersiz topluluğa karşılık olarak kadeh kaldırır ve duyulmayan bir konuşmayla onlara teşekkür ederdi. Ama tüm sahne, yeğenin söylediği son sözün nefesinde yok oldu; ve o ve Ruh yine seyahatlerindeydiler.

Çok şey gördüler, çok uzağa gittiler ve birçok evi ziyaret ettiler, ama her zaman mutlu bir sonla. Ruh hasta yataklarının yanında durdu ve onlar neşeliydi; yabancı topraklarda ve onlar eve yakındı; mücadele eden adamların yanında ve onlar daha büyük umutlarında sabırlıydı; yoksulluğun yanında ve o zengindi. Düşkünler evinde, hastanede ve hapisanede, gösterişli adamın küçük kısa otoritesiyle kapıyı sıkıca kapatıp Ruh'u dışarıda bırakmadığı her sefalet sığınağında, bereketini bıraktı ve Scrooge'a ilkelerini öğretti.

Uzun bir geceydi, eğer sadece bir geceyse; ama Scrooge'un bundan şüpheleri vardı, çünkü Noel Tatilleri birlikte geçirdikleri zaman dilimine sıkıştırılmış gibi görünüyordu. Ayrıca, Scrooge dış görünüşünde değişmeden kalırken, Hayalet'in açıkça yaşlanması da tuhaftı. Scrooge bu değişimi fark etmişti, ama bir çocukların On İkinci Gece partisinden ayrılana kadar bundan bahsetmedi; o zaman, açık bir alanda birlikte dururken Ruh'a baktığında, saçlarının gri olduğunu fark etti.

"Ruhların hayatı bu kadar mı kısa?" diye sordu Scrooge.

"Bu dünyadaki hayatım çok kısa," diye yanıtladı Hayalet. "Bu gece bitiyor."

"Bu gece!" diye bağırdı Scrooge.

"Bu gece gece yarısı. Dinle! Zaman yaklaşıyor."

O anda çanlar on biri üç çeyrek geçeyi çalıyordu.

"Sorduğum şeyde haklı değilsem beni affet," dedi Scrooge, Ruh'un cübbesine dikkatle bakarak, "ama eteklerinden sana ait olmayan, tuhaf bir şey çıkıyor görüyorum. Bu bir ayak mı yoksa bir pençe mi?"

"Bir pençe olabilir, üzerindeki ete bakılırsa," Ruh'un kederli cevabıydı. "Şuraya bak."

Cübbesinin kıvrımlarından iki çocuk çıkardı; sefil, zavallı, korkunç, iğrenç, mutsuz. Hayalet'in ayaklarına diz çöktüler ve giysisinin dışına tutundular.

"Ah, Adam! buraya bak. Bak, bak, aşağıya!" diye haykırdı Hayalet.

Bir oğlan ve bir kızdı. Sarı, cılız, perişan, asık suratlı, kurt gibiydiler; ama alçakgönüllülükleriyle secde eder gibiydiler de. Zarif gençliğin yüz hatlarını doldurması ve en taze tonlarıyla dokunması gereken yerde, yaşlılığınki gibi bayat ve buruşmuş bir el onları çimdiklemiş, bükmüş ve parçalamıştı. Meleklerin taht kurduğu yerde, şeytanlar pusuya yatmış ve tehditkâr bir şekilde bakıyordu. Harika yaratılışın tüm gizemleri içinde, hiçbir değişim, hiçbir bozulma, hiçbir insanlık sapkınlığı, herhangi bir derecede, bunların yarısı kadar korkunç ve dehşet verici canavarlar üretmemiştir.

Scrooge dehşetle geri sıçradı. Ona bu şekilde gösterildiklerinde, güzel çocuklar olduklarını söylemeye çalıştı, ama kelimeler bu kadar büyük bir yalana ortak olmaktansa boğulup kaldılar.

"Ruh! Onlar senin mi?" Scrooge daha fazlasını söyleyemedi.

"Onlar İnsan'ın," dedi Ruh, onlara bakarak. "Ve bana tutunuyorlar, babalarına sığınarak. Bu oğlan Cehalet'tir. Bu kız Yoksulluk'tur. İkisinden de sakının ve tüm derecelerinden, ama en çok bu oğlandan sakının, çünkü alnında yazılı olanı görüyorum, o yazı silinmedikçe Kıyamet'tir. İnkâr edin!" diye bağırdı Ruh, elini şehre doğru uzatarak. "Size söyleyenlere iftira atın! Kendi çıkarıcı amaçlarınız için kabul edin ve daha da kötüleştirin. Ve sonu bekleyin!"

"Hiç sığınakları ya da çareleri yok mu?" diye bağırdı Scrooge.

"Hapishaneler yok mu?" dedi Ruh, son kez kendi sözleriyle ona dönerek. "Çalışma evleri yok mu?"

Çan on ikiyi vurdu.

Scrooge etrafına Hayalet'i aradı ve göremedi. Son vuruş titreşimi kesildiğinde, yaşlı Jacob Marley'nin kehanetini hatırladı ve gözlerini kaldırdığında, pelerinli ve başlıklı, yer boyunca bir sis gibi yaklaşan ciddi bir Hayalet gördü.

Bölüm 5

Hayalet yavaşça, ciddiyetle, sessizce yaklaştı. Scrooge'un yanına geldiğinde, Scrooge dizinin üzerine eğildi; çünkü bu Ruh'un hareket ettiği havada kasvet ve gizem saçıyor gibiydi.

Başını, yüzünü, formunu gizleyen ve görünür hiçbir şey bırakmayan, uzatılmış bir el hariç, koyu siyah bir giysiyle örtülmüştü. Bu olmasa, figürünü gecedan ayırmak ve etrafını saran karanlıktan ayırt etmek zor olurdu.

Yanına geldiğinde uzun ve heybetli olduğunu ve gizemli varlığının onu ciddi bir korkuyla doldurduğunu hissetti. Daha fazlasını bilmiyordu, çünkü Ruh ne konuşuyor ne de hareket ediyordu.

"Gelecek Noeller'in Hayaleti'nin huzurunda mıyım?" dedi Scrooge.

Ruh cevap vermedi, sadece eliyle ileriye işaret etti.

"Bana henüz olmamış, ama önümüzdeki zamanda olacak şeylerin gölgelerini göstereceksin," diye devam etti Scrooge. "Doğru mu, Ruh?"

Giysinin üst kısmı, sanki Ruh başını eğmiş gibi, bir an için kıvrımlarında büzüldü. Aldığı tek cevap bu oldu.

Bu zamana kadar hayalet arkadaşlığa iyice alışmış olmasına rağmen, Scrooge sessiz şekilden o kadar korkuyordu ki bacakları titriyordu ve onu takip etmeye hazırlanırken neredeyse ayakta duramadığını fark etti. Ruh, durumunu gözlemler gibi bir an duraksadı ve ona toparlanması için zaman verdi.

Ama Scrooge bundan daha da kötü oldu. Loş örtünün arkasında, hayali gözlerin dikkatle ona dikildiğini bilmek, onu belirsiz bir dehşetle ürpertiyordu; o da gözlerini sonuna kadar açmasına rağmen, hayali bir el ve büyük bir siyah yığından başka bir şey göremiyordu.

"Geleceğin Hayaleti!" diye haykırdı, "Senden gördüğüm tüm hayaletlerden daha çok korkuyorum. Ama amacının bana iyilik etmek olduğunu bildiğim ve eskisinden farklı bir adam olarak yaşamayı umduğum için, sana eşlik etmeye ve bunu minnettar bir kalple yapmaya hazırım. Benimle konuşmayacak mısın?"

Ona cevap vermedi. El dümdüz önlerini işaret ediyordu.

"Önderlik et!" dedi Scrooge. "Önderlik et! Gece hızla tükeniyor ve bu benim için değerli bir zaman, biliyorum. Önderlik et, Ruh!"

Hayalet, ona doğru geldiği gibi uzaklaştı. Scrooge, elbisesinin gölgesinde onu takip etti; bu gölgenin onu kaldırdığını ve taşıdığını düşündü.

Şehre girmiş gibi görünmüyorlardı; daha çok şehir onların etrafında kendiliğinden yükselip onları çevrelemiş gibiydi. Ama oradaydılar, tam kalbinde; Borsa'da, tüccarların arasında; bir aşağı bir yukarı koşuşuyor, ceplerindeki parayı şingırdatıyor, gruplar halinde sohbet ediyor, saatlerine bakıyor ve büyük altın mühürleriyle dalgın dalgın oynuyorlardı; Scrooge'un sık sık gördüğü gibi.

Ruh, bir grup iş adamının yanında durdu. Elin onları işaret ettiğini gören Scrooge, konuşmalarını dinlemek için yaklaştı.

"Hayır," dedi kocaman çeneli büyük, şişman bir adam, "ben pek bir şey bilmiyorum, öyle ya da böyle. Sadece öldüğünü biliyorum."

"Ne zaman öldü?" diye sordu bir başkası.

"Dün gece, sanırım."

"Nesi vardı peki?" diye sordu üçüncüsü, çok büyük bir enfiye kutusundan büyük bir miktar enfiye çekerek. "Hiç ölmeyecek sanırdım."

"Allah bilir," dedi birincisi, esneyerek.

"Parasına ne yaptı?" diye sordu, burnunun ucunda hindi ibiği gibi sallanan sarkık bir et beni olan kırmızı yüzlü bir beyefendi.

"Duymadım," dedi büyük çeneli adam, tekrar esneyerek. "Şirketine bırakmıştır, belki. Bana bırakmadı. Bildiğim tek şey bu."

Bu şaka genel bir kahkahayla karşılandı.

"Çok ucuz bir cenaze olacağı benziyor," dedi aynı konuşmacı; "vallahi cenazeye gidecek kimse bilmiyorum. Bir ekip yapıp gönüllü olsak nasıl olur?"

"Öğle yemeği verilirse gitmeye itiraz etmem," dedi burnunda et beni olan beyefendi. "Ama eğer birini oluşturursam, beslenmeliyim."

Bir kahkaha daha.

"Pekâlâ, hepinizden en ilgisiz olanı benim," dedi ilk konuşmacı, "çünkü asla siyah eldiven giymem ve asla öğle yemeği yemem. Ama başka biri giderse, ben de gitmeyi teklif ederim. Düşününce, onun en özel arkadaşı olmadığımdan hiç emin değilim; çünkü karşılaştığımızda durup konuşurduk. Allahaismarladık!"

Konuşmacılar ve dinleyiciler uzaklaştı ve diğer gruplara karıştı. Scrooge adamları tanıyordu ve bir açıklama için Ruh'a baktı.

Hayalet bir sokağa süzüldü. Parmağı buluşan iki kişiyi işaret ediyordu. Scrooge tekrar dinledi, açıklamanın burada olabileceğini düşünerek.

Bu adamları da mükemmel bir şekilde tanıyordu. İş adamlarıydı: çok zengin ve büyük öneme sahip. Her zaman onların saygısında iyi bir konumda olmaya özen göstermişti: iş açısından yani; kesinlikle iş açısından.

"Nasılsın?" dedi biri.

"Nasılsın?" diye karşılık verdi diğeri.

"Pekâlâ!" dedi birincisi. "Yaşlı Şeytan sonunda hakkını aldı, ha?"

"Öyle söyleniyor," diye karşılık verdi ikincisi. "Soğuk, değil mi?"

"Noel zamanına uygun. Buz patencisi değilsindir, sanırım?"

"Hayır. Hayır. Düşünecek başka şeyler var. Günaydın!"

Başka bir söz yok. Buluşmaları, konuşmaları ve ayrılmaları buydu.

Scrooge ilk başta, Ruh'un görünüşte bu kadar önemsiz konuşmalara önem vermesine şaşırma meyilliydi; ama gizli bir amaçları olması gerektiğine emin olarak, bunun ne olabileceğini düşünmeye koyuldu. Bunların, eski ortağı Jacob'ın ölümüyle herhangi bir ilgisi olduğu pek düşünülemezdi, çünkü o Geçmiş'ti ve bu Hayalet'in alanı Gelecek'ti. Ne de onları uygulayabileceği, kendisiyle doğrudan bağlantılı herhangi birini düşünebiliyordu. Ama kime uygulanırsa uygulansın, kendi gelişimi için gizli bir ahlak dersi taşıdıklarından hiç şüphe duymayarak, duyduğu her sözü ve gördüğü her şeyi hazine gibi biriktirmeye; ve özellikle de görüldüğünde kendi gelecek benliğinin

gölgesini gözlemlemeye karar verdi. Çünkü gelecekteki benliğinin davranışının, kaçırdığı ipucunu vereceğini ve bu bilmecelerin çözümünü kolaylaştıracağını umuyordu.

Tam o yerde kendi görüntüsünü aradı; ama alışılmış köşesinde başka bir adam duruyordu ve saat orada olması gereken her zamanki zamanını göstermesine rağmen, Sundurma'dan akan kalabalıklar arasında kendine ait bir benzerlik göremedi. Yine de bu onu pek şaşırtmadı; çünkü zihninde bir yaşam değişikliği tasarlıyordu ve yeni doğan kararlarının bu şekilde uygulandığını gördüğünü düşündü ve umdu.

Sessiz ve karanlık, yanında Hayalet, uzanmış eliyle duruyordu. Düşünceli arayışından sıyrıldığında, elin dönüşünden ve kendisine göre konumundan, Görünmez Gözler'in ona keskin bir şekilde baktığını hayal etti. Bu onu ürpertti ve çok soğuk hissettirdi.

Kalabalık sahnedeki ayrıldılar ve Scrooge'un daha önce hiç girmediği, şehrin kuytu bir kısmına gittiler; her ne kadar durumunu ve kötü şöhretini tanısa da. Yollar pis ve dardı; dükkânlar ve evler sefil; insanlar yarı çıplak, sarhoş, yırtık pırtık, çirkin. Ara sokaklar ve kemerli geçitler, birçok lağım çukuru gibi, koku, pislik ve yaşamın iğrençliklerini dağınık sokaklara boşaltıyordu; ve tüm bölge suç, pislik ve sefalet kokuyordu.

Bu rezil mekânın derinliklerinde, sundurma çatının altında, demir, eski paçavralar, şişeler, kemikler ve yağlı sakatların satın alındığı, alçak kaşlı, çıkıntılı bir dükkân vardı. İçeride, yerde paslı anahtarlar, çiviler, zincirler, menteseler, eğeler, teraziler, ağırlıklar ve her türden demir hurdası yığınları vardı. Çok az kişinin incelemek isteyeceği sırlar, yakışsız paçavra dağlarında, bozulmuş yağ kitlelerinde ve kemik mezarlarında üretilip saklanıyordu. Ticaretini yaptığı malların arasında, eski tuğlalardan yapılmış bir mangal kömürü sobasının yanında, yaklaşık yetmiş yaşında, kır saçlı bir herif oturuyordu; bir ipe asılı, türlü türlü tuhaf paçavralardan oluşan pis bir perdeyle dışarıdaki soğuk havadan kendini koruyor ve sakin bir inzivanın tüm lüksüyle piposunu tütürüyordu.

Scrooge ve Hayalet bu adamın huzuruna çıktılar, tam o sırada ağır bir bohçayla bir kadın dükkâna süzüldü. Ama o daha girmişti ki, benzer şekilde yüklü başka bir kadın da içeri girdi; ve onu, solgun siyahlar giymiş bir adam yakından takip etti; adam onları görünce, onların birbirlerini tanımasından daha az şaşırmamıştı. Kısa bir süreliğine donakalmış bir şaşkınlıktan sonra—bu arada pipolu yaşlı adam da onlara katılmıştı—üçü birden kahkahayı bastılar.

"Temizlikçi kadını bırakın da ilk o olsun!" diye bağırdı ilk giren kadın. "Çamaşırcı kadını bırakın da ikinci olsun; ve cenaze levazımatçısının adamını bırakın da üçüncü olsun. Bak buraya, yaşlı Joe, işte bir şans! Üçümüz burada niyetsiz buluşmadık mı!"

"Daha iyi bir yerde buluşamazdınız," dedi yaşlı Joe, piposunu ağzından çıkararak. "Misafir odasına gelin. Uzun zaman önce oraya üye yapılmıştınız, bilirsiniz; ve diğer ikisi de yabancı değil. Dükkânın kapısını kapatana kadar bekleyin. Ah! Nasıl da gıcırıyor! Burada kendi menteşeleri kadar paslı bir metal parçası olduğunu sanmıyorum; ve eminim burada benimki kadar eski kemik yoktur. Ha, ha! Hepimiz mesleğimize uygunuz, iyi eşleşmişiz. Misafir odasına gelin. Misafir odasına gelin."

Misafir odası, paçavra perdenin arkasındaki alandı. Yaşlı adam, eski bir merdiven çubuğuyla ateşi karıştırdı ve dumanlı lambasını (çünkü geceydi) piposunun sapıyla düzelttikten sonra, piposunu tekrar ağzına koydu.

O bunu yaparken, daha önce konuşmuş olan kadın bohçasını yere fırlattı ve gösterişli bir tavırla bir tabureye oturdu; dirseklerini dizlerine dayayarak, diğer ikisine küstah bir meydan okumayla baktı.

"Ne fark eder ki! Ne fark eder, Bayan Dilber?" dedi kadın. "Herkesin kendine bakmaya hakkı var. O da hep öyle yaptı."

"Bu çok doğru, gerçekten!" dedi çamaşırcı kadın. "Hiçbir adam ondan fazla değil."

"Öyleyse, korkmuş gibi dikilip bakma, kadın; kimin haberi var? Birbirimizin ceketinde delik arayacak değiliz, sanırım?"

"Hayır, gerçekten!" dedi Bayan Dilber ve adam birlikte. "Umarız aramayız."

"Pekâlâ, öyleyse!" diye bağırdı kadın. "Yeter bu kadar. Bunun gibi birkaç şeyin kaybından kim daha kötü olur? Ölü bir adam değil, sanırım."

"Hayır, gerçekten," dedi Bayan Dilber, gülererek.

"Öldükten sonra onları saklamak isteseydi, ihtiyar cimri," diye devam etti kadın, "neden hayattayken doğal değildi? Öyle olsaydı, Ölüm çarptığında onunla ilgilenecek birileri olurdu, orada tek başına, son nefesini verirken yatmak yerine."

"Bu şimdiye kadar söylenmiş en doğru söz," dedi Bayan Dilber. "Bu onun için bir ceza."

"Keşke biraz daha ağır bir ceza olsaydı," diye yanıtladı kadın; "ve olurdu, emin olabilirsiniz, eğer başka bir şeye el koyabilseydim. Şu bohçayı aç, yaşlı Joe, değerini söyle bana. Açıkça söyle. İlk olmaktan korkmuyorum, ne de onların görmesinden korkuyorum. Burada buluşmadan önce kendimize yardım ettiğimizi gayet iyi biliyoruz, sanırım. Günah değil. Bohçayı aç, Joe."

Ama arkadaşlarının centilmenliği buna izin vermedi; ve solgun siyahlar giymiş adam, önce gedik açarak, ganimetini çıkardı. Pek kapsamlı değildi. Bir iki mühür, bir kalem kutusu, bir çift kol düğmesi ve pek değerli olmayan bir broş, hepsi buydu. Yaşlı Joe tarafından tek tek incelenip değer biçildi, her biri için vermeye razı olduğu meblağları duvara tebeşirle yazdı ve daha fazla bir şey kalmadığını görünce toplamı çıkardı.

"Hesabın bu," dedi Joe, "ve yapmadığım için kaynatılacak olsam bile bir altı peni daha vermem. Sıra kimde?"

Sıra Bayan Dilber'deydi. Çarşaflar ve havlular, biraz giysi, iki eski moda gümüş çay kaşığı, bir çift şeker maşası ve birkaç çizme. Hesabı aynı şekilde duvara yazıldı.

"Bayanlara her zaman fazla veririm. Bu benim zayıflığım ve kendimi bu şekilde mahvediyorum," dedi yaşlı Joe. "Hesabın bu. Benden bir kuruş daha isteseydin ve açık bir mesele haline getirseydin, bu kadar cömert olduğuma pişman olur ve yarım taç keserdim."

"Ve şimdi bohçamı çöz, Joe," dedi ilk kadın.

Joe, daha rahat açmak için dizlerinin üzerine çöktü ve bir sürü düğümü çözdükten sonra, koyu renkli bir şeyden oluşan büyük ve ağır bir rulo çıkardı.

"Buna ne diyorsun?" dedi Joe. "Yatak perdeleri!"

"Ah!" diye karşılık verdi kadın, gülerek ve çapraz kollarının üzerine eğilerek. "Yatak perdeleri!"

"Onu orada yatarken, halkalarıyla falan indirdiğini söylemek istemiyorsun, değil mi?" dedi Joe.

"Evet, söylüyorum," diye yanıtladı kadın. "Neden olmasın?"

"Servetini kazanmak için doğmuşsun," dedi Joe, "ve kesinlikle kazanacaksın."

"Onun gibi bir adam uğruna, elimi uzatıp bir şey alabildiğimde kesinlikle geri durmayacağım, söz veriyorum, Joe," diye karşılık verdi kadın soğukkanlılıkla. "Şimdi şu yağı battaniyelerin üzerine damlatma."

"Onun battaniyeleri mi?" diye sordu Joe.

"Başka kimin sence?" diye yanıtladı kadın. "Onlarsız üşütecek hali yoktur sanırım."

"Umarım bulaşıcı bir şeyden ölmemiştir? Ha?" dedi yaşlı Joe, işini durdurup yukarı bakarak.

"Bundan korkma," diye karşılık verdi kadın. "Onun arkadaşlığını o kadar sevmiyorum ki, öyle olsa bile bu tür şeyler için onun etrafında oyalanayım. Ah! şu gömleği gözlerin ağrıyana kadar inceleyebilirsin; ama içinde bir delik ya da yıpranmış bir yer bulamazsın. En iyi gömleğiymiş ve çok güzeldi. Ben olmasaydım onu boşa harcarlardı."

"Boşa harcamak derken neyi kastediyorsun?" diye sordu yaşlı Joe.

"Tabii ki cenazede giysin diye ona giydirmeyi," diye yanıtladı kadın bir kahkahayla. "Bir aptal bunu yapacak kadar aptaldı, ama ben onu tekrar çıkardım. Eğer patiska böyle bir amaç için yeterince iyi değilse, hiçbir şey için yeterince iyi değildir. Cesede de aynı derecede yakışır. Onda olduğundan daha çirkin görünemez."

Scrooge bu diyalogu dehşet içinde dinledi. Yaşlı adamın lambasının yetersiz ışığında, ganimetlerinin etrafında gruplanmış otururken, onlara, cesedin kendisini pazarlayan iğrenç iblisler olsalardı zar zor daha büyük olabilecek bir tiksinti ve iğrenmeyle baktı.

"Ha, ha!" diye güldü aynı kadın, yaşlı Joe içinde para olan bir pazen çanta çıkarıp yerdeki paylarını sayarken. "İşte sonu bu, görüyorsun! Hayattayken herkesi kendinden korkuttu, ölünce biz faydalanalım diye! Ha, ha, ha!"

"Ruh!" dedi Scrooge, baştan ayağa titreyerek. "Anlıyorum, anlıyorum. Bu mutsuz adamın durumu benimki olabilirdi. Hayatım şimdi o yöne gidiyor. Merhametli Tanrım, bu nedir!"

Dehşetle geri çekildi, çünkü sahne değişmişti ve şimdi neredeyse bir yatağa dokunuyordu: çıplak, perdesiz bir yatak: üzerinde, yırtık bir çarşafın altında, örtülmüş bir şey yatıyordu; sessiz olmasına rağmen korkunç bir dille kendini duyuruyordu.

Oda çok karanlıktı, herhangi bir doğrulukla gözlemlenemeyecek kadar karanlıktı, Scrooge gizli bir dürtüye itaatle, ne tür bir oda olduğunu merak ederek etrafına

bakınmasına rağmen. Dışarıdaki havada yükselen soluk bir ışık doğrudan yatağa düştü; ve üzerinde, soyulmuş ve yoksun bırakılmış, izlenmemiş, ağlanmamış, bakılmamış, bu adamın cesedi yatıyordu.

Scrooge Hayalet'e baktı. Sabit eli başı işaret ediyordu. Örtü o kadar dikkatsizce yerleştirilmişti ki, en ufak bir kaldırma hareketi, Scrooge'un bir parmak hareketi, yüzü ortaya çıkaracaktı. Bunu düşündü, yapmanın ne kadar kolay olacağını hissetti ve yapmayı arzuladı; ama örtüyü kaldırmaya, yanındaki hayaleti kovmaya gücü olmadığı kadar gücü yoktu.

Ah soğuk, soğuk, katı, korkunç Ölüm, sunağını buraya kur ve emrindeki dehşetlerle süsle: çünkü burası senin egemenliğin! Ama sevilen, saygı duyulan ve onurlu baştan, korkunç amaçların için tek bir saçı bile çeviremez veya tek bir özelliği iğrenç kılamazsın. Mesele elin ağır olması ve serbest bırakılınca düşecek olması değil; mesele kalp ve nabzın durmuş olması değil; ama elin AÇIK, cömert ve dürüst olduğu; kalbin cesur, sıcak ve nazik olduğu; ve nabzın bir adama ait olduğu gerçeğidir. Vur, Gölge, vur! Ve iyi işlerinin yaradan fışkırdığını, dünyayı ölümsüz yaşamla tohumladığını gör!

Hiçbir ses bu sözleri Scrooge'un kulağına söylemedi, ama yine de yatağa baktığında onları duydu. Düşündü, eğer bu adam şimdi diriltilebilseydi, ilk düşünceleri ne olurdu? Açgözlülük, katı muamele, sıkıntı verici endişeler? Onu zengin bir sona getirmişler, gerçekten!

Karanlık, boş evde yatıyordu, bana şunda bunda iyiydi diyecek ve bir nazik sözünün hatırına ona iyilik yapacağım diyecek bir erkek, bir kadın ya da bir çocuk olmadan. Bir kedi kapıyı tırmalıyordu ve ocak taşının altında kemiren farelerin sesi vardı. Ölüm odasında ne istediklerini ve neden bu kadar huzursuz ve rahatsız olduklarını Scrooge düşünmeye cesaret edemedi.

"Ruh!" dedi, "burası korkunç bir yer. Buradan ayrılırken, dersini de bırakmayacağım, güven bana. Gidelim!"

Hayalet hâlâ kıvıldamayan parmağıyla başı işaret ediyordu.

"Seni anlıyorum," diye karşılık verdi Scrooge, "ve yapardım, yapabilseydim. Ama gücüm yok, Ruh. Gücüm yok."

Yine ona bakar gibi oldu.

"Şehirde, bu adamın ölümünün duygulara yol açtığı herhangi biri varsa," dedi Scrooge neredeyse kıvranarak, "o kişiyi bana göster, Ruh, sana yalvarırım!"

Hayalet, karanlık cübbesini bir an için bir kanat gibi önüne yaydı; ve çektiğinde, gün ışığında bir oda ortaya çıkardı; içinde bir anne ve çocukları vardı.

Birini bekliyordu ve endişeli bir sabırsızlıkla; çünkü odada bir aşağı bir yukarı yürüyor; her seste irkiliyor; pencereden dışarı bakıyor; saate göz atıyor; iğne işiyle çalışmayı deniyor ama boşuna; ve çocuklarının oyun oynarkenki seslerine neredeyse dayanamıyordu.

Sonunda uzun zamandır beklenen kapı vuruşu duyuldu. Aceleyle kapıya gitti ve kocasıyla karşılaştı; genç olmasına rağmen yüzü endişe ve bıkkınlıkla çizgili bir adam. Şimdi yüzünde dikkat çekici bir ifade vardı; utanç duyduğu ve bastırmaya çalıştığı bir tür ciddi neşe.

Ateşte onun için bekleyen yemeğe oturdu; ve o usulca ne haber olduğunu sorduğunda (ki bu uzun bir sessizlikten sonraydı), nasıl cevap vereceği konusunda mahcup görünüyordu.

"İyi mi?" dedi, "kötü mü?"—ona yardım etmek için.

"Kötü," diye cevap verdi.

"Tamamen mahvolduk mu?"

"Hayır. Hâlâ umut var, Caroline."

"Eğer yumuşarsa," dedi şaşkınlıkla, "umut var! Böyle bir mucize olduysa, hiçbir şey umutsuz değildir."

"O yumuşamanın ötesinde," dedi kocası. "Öldü."

Yüzü doğruyu söylüyorsa uysal ve sabırlı bir yaratıktı; ama bunu duyduğuna ruhunda şükreliyordu ve bunu söyledi, ellerini kavuşturarak. Bir sonraki an af diledi ve üzüldü; ama ilki kalbinin duygusuydu.

"Dün gece sana bahsettiğim yarı sarhoş kadının, onu görmeye ve bir haftalık erteleme almaya çalıştığımda söylediği ve benim benden kaçmak için bir bahane olduğunu düşündüğüm şey, tamamen doğru çıktı. O zaman sadece çok hasta değil, ölüyormuş."

"Borcumuz kime devredilecek?"

"Bilmiyorum. Ama o zamana kadar parayı hazırlamış oluruz; ve hazırlamasak bile, halefinden bu kadar acımasız bir alacaklı bulmak gerçekten kötü bir talih olurdu. Bu gece rahat kalplerle uyuyabiliriz, Caroline!"

Evet. Ne kadar yumuşatmaya çalışsalar da, kalpleri daha hafifti. Çocukların, anlamadıkları şeyi duymak için sessizleşmiş ve etrafa toplanmış yüzleri daha parlaktı; ve bu adamın ölümüyle ev daha mutluydu! Hayalet'in ona gösterebildiği, bu olayın neden olduğu tek duygu, bir zevk duygusuydu.

"Bir ölümle bağlantılı biraz şefkat göreyim," dedi Scrooge; "yoksa o karanlık oda, Ruh, az önce terk ettiğimiz, sonsuza dek gözümün önünde olacak."

Hayalet onu ayaklarının alışkın olduğu birkaç sokaktan geçirdi; ve giderlerken Scrooge kendini bulmak için oraya buraya baktı, ama hiçbir yerde görünmüyordu. Zavallı Bob Cratchit'in evine girdiler; daha önce ziyaret ettiği mesken; ve anne ile çocukları ateşin etrafında otururken buldular.

Sessiz. Çok sessiz. Gürültücü küçük Cratchitler bir köşede heykeller gibi hareketsizdi ve önünde kitap olan Peter'a bakarak oturuyorlardı. Anne ve kızları dikişle meşguldü. Ama kesinlikle çok sessizdiler!

"Ve bir çocuğu alıp onu ortalarına koydu."

Scrooge bu sözleri nerede duymuştu? Onları rüyasında görmemişti. O ve Ruh eşikten geçerken oğlan onları yüksek sesle okumuş olmalıydı. Neden devam etmedi?

Anne işini masaya koydu ve elini yüzüne götürdü.

"Renk gözlerimi acıtıyor," dedi.

Renk mi? Ah, zavallı Küçük Tim!

"Şimdi yine iyileştiler," dedi Cratchit'in karısı. "Mum ışığında zayıflıyorlar; ve baban eve geldiğinde zayıf gözler göstermem, dünyalar için. Neredeyse gelme zamanı gelmiştir."

"Geçti bile," diye cevap verdi Peter, kitabını kapatarak. "Ama son birkaç akşamdır her zamankinden biraz daha yavaş yürüyor, sanırım, anne."

Yine çok sessizdiler. Sonunda, sadece bir kere titreyen, istikrarlı ve neşeli bir sesle dedi ki:

"Onun—Küçük Tim omzundayken—çok hızlı yürüdüğünü bilirim."

"Ben de bilirim," diye bağırdı Peter. "Sık sık."

"Ben de bilirim," diye haykırdı bir başkası. Hepsi biliyordu.

"Ama taşınması çok hafifti," diye devam etti, işine dalmış, "ve babası onu o kadar çok severdi ki, hiç zorluk değildi: hiç zorluk. Ve işte babanız kapıda!"

Onu karşılamak için aceleyle dışarı çıktı; ve atkılı küçük Bob—atkıya ihtiyacı vardı, zavallı adam—içeri girdi. Çayı ocakta onu bekliyordu ve hepsi ona kimin en iyi ikram edeceği konusunda yarıştı. Sonra iki küçük Cratchit dizlerine çıktı ve her çocuk yanağını onun yüzüne dayadı, sanki "Üzülme baba. Kederlenme!" der gibiydi.

Bob onlarla çok neşeliydi ve tüm aileyle hoş konuştu. Masadaki işe baktı ve Bayan Cratchit ile kızlarının çalışkanlığını ve hızını övdü. Pazar gününe çok daha önce biterdi, dedi.

"Pazar! Demek bugün gittin, öyle mi, Robert?" dedi karısı.

"Evet, sevgilim," diye karşılık verdi Bob. "Keşke sen de gidebilseydin. Oranın ne kadar yeşil bir yer olduğunu görmek sana iyi gelirdi. Ama onu sık sık göreceksin. Bir Pazar günü oraya yürüyeceğime söz verdim ona. Küçük çocuk!" diye bağırdı Bob. "Küçük çocuk!"

Birdenbire kendini tutamadı. Engellemesi mümkün değildi. Engelleyebilseydi, belki de çocuğundan olduğundan daha uzak olurlardı.

Odadan çıktı ve yukarı, neşeyle aydınlatılmış ve Noel'le donatılmış üst kattaki odaya çıktı. Çocuğun yanına yakın bir sandalye yerleştirilmişti ve yakın zamanda birinin orada olduğuna dair işaretler vardı. Zavallı Bob içine oturdu ve biraz düşünüp sakinleştikten sonra, küçük yüzü öptü. Olanlarla barışmıştı ve oldukça mutlu bir şekilde aşağı indi.

Ateşin etrafında toplandılar ve konuştular; kızlar ve anne hâlâ çalışıyordu. Bob onlara, neredeyse hiç görmediği Scrooge'un yeğeninin olağanüstü nezaketini anlattı; yeğen o gün onunla sokakta karşılaşmış ve biraz—"biraz keyifsiz görüdüğünü, bilirsin," dedi Bob—görünce, onu üzen ne olduğunu sormuş. "Bunun üzerine," dedi Bob, "çünkü

duyduğun en hoş konuşan beyefendidir, ona anlattım. 'Buna çok zldm, Bay Cratchit,' dedi, 've iyi eşinize de çok zldm.' Bu arada, bunu nasıl bildiğini bilmiyorum."

"Neyi bildi, sevgilim?"

"Yani, iyi bir eş olduğunu," diye yanıtladı Bob.

"Bunu herkes bilir!" dedi Peter.

"ok iyi söyledin, oğlum!" diye bağırdı Bob. "Umarım bilirler. 'İyi eşinize çok üzüldüm,' dedi. 'Size herhangi bir şekilde yardımım dokunabilirse,' dedi, kartını vererek, 'işte adresim. Lütfen bana gelin.' şimdi, bu," diye bağırdı Bob, "bizim için yapabileceği bir şeyden çok, onun nazık tavrıydı ki tamamen keyif vericiydi. Gerçekten de Küçük Tim'imizi tanıyor ve bizimle hissediyor gibiydi."

"Eminim iyi bir ruhtur!" dedi Bayan Cratchit.

"Daha da emin olurdun, sevgilim," diye karşılık verdi Bob, "eğer onu görüp konuşsaydın. Hiç şaşırmam—söylediğime dikkat et!—eğer Peter'a daha iyi bir iş bulursa."

"Duydun mu bunu, Peter," dedi Bayan Cratchit.

"Ve sonra," diye bağırdı kızlardan biri, "Peter biriyle arkadaşlık edecek ve kendi başına bir yuva kuracak."

"Yok canım!" diye karşılık verdi Peter, sırtarak.

"ok olası," dedi Bob, "bir gün; ama bunun için çok zaman var, sevgilim. Ama nasıl ve ne zaman birbirimizden ayrılırsak ayrılalım, eminim hiçbirimiz zavallı Küçük Tim'i unutmayacağız—değil mi—ya da aramızdaki bu ilk ayrılığı?"

"Asla, baba!" diye bağırdı hepsi.

"Ve biliyorum," dedi Bob, "biliyorum, sevdiklerim, onun ne kadar sabırlı ve uysal olduğunu hatırladığımızda; küçük bir ocuk olmasına rağmen; kolayca kendi aramızda kavga etmeyeceğiz ve bunu yaparken zavallı Küçük Tim'i unutmayacağız."

"Hayır, asla, baba!" diye bağırdılar yine hepsi.

"Çok mutluyum," dedi küçük Bob, "çok mutluyum!"

Bayan Cratchit onu öptü, kızları öptü, iki küçük Cratchit öptü ve Peter ile kendisi tokalaştı. Küçük Tim'in Ruh, senin çocuksu özün Tanrı'dandı!

"Hayalet," dedi Scrooge, "bir şey bize ayrılık anımızın yakın olduğunu söylüyor. Biliyorum, ama nasıl olduğunu bilmiyorum. Söyle bana, yataarken gördüğümüz o adam kimdi?"

Gelecek Noeller'in Hayaleti onu, daha önce olduğu gibi—ama farklı bir zamanda, diye düşündü: gerçekten de bu son vizyonlarda, Gelecek'te olmaları dışında hiçbir düzen yok gibiydi—iş adamlarının uğrak yerlerine taşıdı, ama ona kendini göstermedi. Gerçekten de, Ruh hiçbir şey için durmadı, doğruca, az önce arzulanan sona doğru gitti, ta ki Scrooge bir an durması için yalvarana kadar.

"Şu anda aceleyle geçtiğimiz bu avlu," dedi Scrooge, "iş yerimin bulunduğu ve uzun zamandır olduğu yerdir. Evi görüyorum. Gelecek günlerde ne olacağımı görmeme izin ver!"

Ruh durdu; el başka bir yeri işaret ediyordu.

"Ev şurada," diye haykırdı Scrooge. "Neden başka yere işaret ediyorsun?"

Amansız parmak değişmedi.

Scrooge aceleyle ofisinin penceresine gitti ve içeri baktı. Hâlâ bir ofisti, ama onun değil. Mobilyalar aynı değildi ve sandalyedeki figür kendisi değildi. Hayalet daha önce olduğu gibi işaret ediyordu.

Bir kez daha ona katıldı ve neden ve nereye gittiğini merak ederek, demir bir kapıya varana kadar ona eşlik etti. Girmeden önce durup etrafına bakındı.

Bir kilise avlusu. Demek şimdi adını öğrenmesi gereken zavallı adam yerin altında yatıyordu. Değerli bir yerdi. Evlerle çevrili; çimen ve yabancı otlarla kaplı, yaşamın değil ölümün bitki büyümesi; çok fazla gömüyle tıkanmış; doymuş iştahla şişmiş. Değerli bir yer!

Ruh mezarların arasında durdu ve Bir tanesini aşağı işaret etti. Titreyerek ona yaklaştı. Hayalet eskisi gibiydi, ama ciddi şekilde yeni bir anlam gördüğünden korkuyordu.

"İşaret ettiğin şu taşa yaklaşmadan önce," dedi Scrooge, "bana bir soru cevapla. Bunlar, Olacak şeylerin gölgeleri mi, yoksa yalnızca Olabilecek şeylerin gölgeleri mi?"

Hayalet hâlâ durduğu mezarı aşağı işaret ediyordu.

"İnsanların gidişatı belirli sonları haber verir; eğer sürdürülürse, o sonlara götürmelidir," dedi Scrooge. "Ama gidişattan ayrılırsa, sonlar değişir. Bana gösterdiğinin böyle olduğunu söyle!"

Ruh her zamanki gibi hareketsizdi.

Scrooge, titreyerek ona doğru süründü; ve parmağı takip ederek, bakımsız mezar taşında kendi adını okudu, EBENEZER SCROOGE.

"Yatakta yatan adam ben miyim?" diye bağırdı, dizlerinin üzerinde.

Parmak mezar taşından ona, tekrar geri işaret etti.

"Hayır, Ruh! Ah hayır, hayır!"

Parmak hâlâ oradaydı.

"Ruh!" diye bağırdı, cübbesine sıkıca yapışarak, "beni dinle! Artık eskisi gibi değilim. Bu görüşmeler olmasaydı olmam gereken adam olmayacağım. Bana bunu neden gösteriyorsun, eğer her şey umudun ötesindeyse!"

İlk kez el titrer gibi oldu.

"İyi Ruh," diye devam etti, önünde yere kapanarak: "Doğan benim için aracılık ediyor ve bana acıyor. Değişmiş bir hayatla bana gösterdiğin bu gölgeleri hâlâ değiştirebileceğime dair bana güvence ver!"

Nazik el titredi.

"Noel'i kalbimde onurlandıracağım ve yıl boyunca kutlamaya çalışacağım. Geçmiş'te, Şimdi'de ve Gelecek'te yaşayacağım. Üçünün de Ruhları içimde çabalayacak. Öğrettikleri dersleri dışlamayacağım. Ah, söyle bana, bu taştaki yazıyı silebilirim!"

Acısı içinde, hayali eli yakaladı. El kendini kurtarmaya çalıştı, ama o yalvarışında güçlüydü ve onu alıkoydu. Ruh, daha da güçlü olarak, onu itti.

Kaderinin tersine dönmesi için son bir dua olarak ellerini kaldırdığında, Hayalet'in başlığında ve elbisesinde bir değişiklik gördü. Küçüldü, söndü ve bir karyola direğine dönüştü.

Bölüm 6

EVET! ve karyola direği kendisinindi. Yatak kendisinindi, oda kendisinindi. En iyisi ve en mutlusu, önündeki Zaman kendisinindi, telafi etmek için!

"Geçmiş'te, Şimdi'de ve Gelecek'te yaşayacağım!" diye tekrarlardı Scrooge, yataktan fırlarken. "Üçünün de Ruhları içimde çabalayacak. Ah Jacob Marley! Cennet ve Noel Zamanı bunun için övülsün! Bunu dizlerimin üzerinde söylüyorum, yaşlı Jacob; dizlerimin üzerinde!"

İyi niyetlerinden o kadar telaşlı ve coşkuluymuş ki, kırık sesi çağrısına güçlükle cevap veriyordu. Ruh'la mücadelesinde şiddetle hıçkırarak ağlamıştı ve yüzü gözyaşlarıyla ıslaktı.

"Yırtılmamışlar," diye bağırdı Scrooge, yatak perdelerinden birini kollarına alarak, "yırtılmamışlar, halkaları ve her şeyleriyle. Buralar—ben buradayım—olabilecek şeylerin gölgeleri dağıtılabılır. Dağıtılabılacaklar. Dağıtılabılacaklarını biliyorum!"

Bu sırada elleri giysileriyle meşguldü; onları ters yüz ediyor, baş aşağı giyiyor, yırtıyor, kaybediyor, her türlü aşırılığa ortak ediyordu.

"Ne yapacağımı bilmiyorum!" diye bağırdı Scrooge, aynı nefeste gülüp ağlayarak; ve çoraplarıyla kendini tam bir Laocoön haline sokarak. "Tüy gibi hafifim, bir melek kadar mutluyum, bir okul çocuğu kadar neşeliyim. Sarhoş bir adam kadar başım dönüyor. Herkese mutlu Noeller! Tüm dünyaya mutlu yıllar. Hey! Whoop! Hallo!"

Oturma odasına sıçramıştı ve şimdi orada duruyordu: tamamen nefessiz.

"İşte lapanın içinde olduğu tencere!" diye bağırdı Scrooge, tekrar fırlayarak ve ocağın etrafında dolaşarak. "İşte Jacob Marley'nin Hayaleti'nin girdiği kapı! İşte Şimdiki Noeller'in Hayaleti'nin oturduğu köşe! İşte dolaşan Ruhları gördüğüm pencere! Her şey yolunda, hepsi doğru, hepsi oldu. Ha ha ha!"

Gerçekten, uzun yıllardır pratik yapmayan bir adam için muhteşem bir kahkahaydı, en görkemli bir kahkaha. Uzun, çok uzun bir parlak kahkahalar soyunun babası!

"Aynı hangi günü olduğunu bilmiyorum!" dedi Scrooge. "Ruhların arasında ne kadar kaldığımı bilmiyorum. Hiçbir şey bilmiyorum. Tam bir bebeğim. Boşver. Umurumda değil. Bebek olmayı tercih ederim. Hallo! Whoop! Hallo!"

Coşkusu, kiliselerin duyduğu en güçlü çan seslerini çalmasıyla kesildi. Clash, clang, hammer; ding, dong, bell. Bell, dong, ding; hammer, clang, clash! Ah, muhteşem, muhteşem!

Pencereye koşarak açtı ve başını dışarı çıkardı. Sis yok, pus yok; berrak, parlak, neşeli, canlandırıcı, soğuk; kanın dans etmesi için ıslık çalan soğuk; Altın güneş ışığı; Cennet gibi gökyüzü; tatlı temiz hava; neşeli çanlar. Ah, muhteşem! Muhteşem!

"Bugün günlerden ne!" diye bağırdı Scrooge, Pazar kıyafetli, belki etrafa bakmak için içeri girmiş bir oğlana aşağıya doğru seslenerek.

"HA?" diye karşılık verdi oğlan, tüm gücüyle şaşırarak.

"Bugün günlerden ne, yiğit delikanlı?" dedi Scrooge.

"Bugün!" diye yanıtladı oğlan. "Ne yani, NOEL GÜNÜ."

"Noel Günü!" dedi Scrooge kendi kendine. "Kaçtırmamışım. Ruhlar hepsini bir gecede yapmış. İstedikleri her şeyi yapabilirler. Elbette yapabilirler. Elbette yapabilirler. Hallo, yiğit delikanlı!"

"Hallo!" diye karşılık verdi oğlan.

"Bir sonraki sokaktaki, köşedeki Tavukçuyu biliyor musun?" diye sordu Scrooge.

"Bilmez olur muyum," diye yanıtladı oğlan.

"Zeki bir çocuk!" dedi Scrooge. "Dikkate değer bir çocuk! Orada asılı duran ödül hindiyi sattılar mı biliyor musun? Küçük ödül hindiyi değil: büyük olanı?"

"Ne, benim boyumda olanı mı?" diye karşılık verdi oğlan.

"Ne hoş bir çocuk!" dedi Scrooge. "Onunla konuşmak bir zevk. Evet, oğlum!"

"Hâlâ orada asılı," diye yanıtladı oğlan.

"Öyle mi?" dedi Scrooge. "Git ve onu satın al."

"Yürü bee!" diye haykırdı oğlan.

"Hayır, hayır," dedi Scrooge, "ciddiyim. Git satın al ve buraya getirmelerini söyle, nereye götüreceklerine dair adresi vereyim. Adamla birlikte geri gel, sana bir şilin vereceğim. Beş dakikadan kısa sürede onunla geri gelersen, sana yarım taç vereceğim!"

Çocuk bir kurşun gibi fırladı. Yarım hızla ateş edebilecek bir tetikçinin bile sağlam bir eli olmalıydı.

"Bob Cratchit'in evine göndereceğim!" diye fısıldadı Scrooge, ellerini ovuşturarak ve kahkahadan çatlayarak. "Kimin gönderdiğini bilmeyecek. Küçük Tim'in iki katı büyüklüğünde. Joe Miller'ın Bob'a göndermek kadar iyi bir şakası olmamıştır!"

Adresi yazdığı el pek sağlam değildi, ama bir şekilde yazdı ve tavukçunun adamının gelişine hazır olmak için aşağı inip sokağa açılan kapıyı açtı. Orada, gelişini beklerken, tokmağı gördü.

"Onu yaşadığım sürece seveceğim!" diye bağırdı Scrooge, eliyle okşayarak. "Daha önce neredeyse hiç bakmamıştım. Yüzünde ne dürüst bir ifade var! Harika bir tokmak! İşte Hindi! Hallo! Whoop! Nasılsın! Mutlu Noeller!"

Bir hindiydi! O kuş, asla ayakları üzerinde duramazdı. Mühür mumu çubukları gibi bir anda bacaklarını kırardı.

"Bunu Camden Town'a taşımak imkânsız," dedi Scrooge. "Bir araba çağırmalısınız."

Bunu söylerken kıkırdaması, hindi için ödeme yaparken kıkırdaması, araba için ödeme yaparken kıkırdaması, oğlana bahşiş verirken kıkırdaması, ancak nefes nefese sandalyesine oturup ağlayana kadar kıkırdadığı zamanki kıkırdamasıyla aşılabılırdı.

Tıraş olmak kolay bir iş değildi, çünkü eli hâlâ çok titriyordu; ve tıraş dikkat gerektirir, başında dans etmiyor olsanız bile. Ama burnunun ucunu kesse, üzerine bir yara bandı koyar ve tamamen memnun olurdu.

"En iyi" giysilerini giydi ve sonunda sokağa çıktı. İnsanlar bu sırada, Şimdiki Noeller'in Hayaleti ile gördüğü gibi, sokaklara dökülüyordu; ve elleri arkasında yürüyen Scrooge, herkese neşeli bir gülümsemeyle bakıyordu. Kısacası, o kadar karşı konulmaz derecede hoş görünüyordu ki, üç dört iyi huylu adam, "Günaydın efendim!"

Size mutlu Noeller!" dedi. Ve Scrooge daha sonra sık sık söyledi ki, duyduğu tüm neşeli sesler arasında, bunlar kulağındaki en neşeli seslerdi.

Çok uzaklaşmamıştı ki, bir gün önce saymanlık bürosuna girip "Scrooge ve Marley olmalı?" diyen iri yarı beyefendinin kendisine doğru geldiğini gördü. Bu yaşlı beyefendinin karşılaştıklarında ona nasıl bakacağını düşünmek kalbine bir sızı sapladı; ama önünde uzanan yolu biliyordu ve o yola girdi.

"Sevgili efendim," dedi Scrooge, adımlarını hızlandırarak ve yaşlı beyefendiyi iki elinden tutarak. "Nasılsınız? Umarım dün başarılı olmuşsunuzdur. Çok naziktiniz. Size mutlu Noeller, efendim!"

"Bay Scrooge?"

"Evet," dedi Scrooge. "Benim adım bu ve korkarım size hoş gelmeyebilir. Özür dilememe izin verin. Ve lütfedip şunu yapar mısınız"—burada Scrooge kulağına fısıldadı.

"Tanrım beni korusun!" diye bağırdı beyefendi, sanki nefesi kesilmiş gibi. "Sevgili Bay Scrooge, ciddi misiniz?"

"Lütfen," dedi Scrooge. "Bir metelik bile eksik değil. İçinde birçok geriye dönük ödeme var, sizi temin ederim. Bana bu iyiliği yapar mısınız?"

"Sevgili efendim," dedi diğeri, onunla tokalaşarak. "Böyle bir cömertlik karşısında ne diyeceğimi bilemiyorum—"

"Lütfen bir şey söylemeyin," diye karşılık verdi Scrooge. "Gelin beni görün. Beni görmeye gelir misiniz?"

"Geleceğim!" diye bağırdı yaşlı beyefendi. Ve bunu yapmayı gerçekten istediği açıktı.

"Teşekkür ederim," dedi Scrooge. "Size çok müteşekkirim. Size elli kere teşekkür ederim. Tanrı sizi korusun!"

Kiliseye gitti, sokaklarda yürüdü, insanların bir o yana bir bu yana koşuşturmasını izledi, çocukların başını okşadı, dilencilerle konuştu, evlerin mutfaklarına ve yukarıdaki pencerelere baktı ve her şeyin ona zevk verebileceğini gördü. Hiçbir yürüyüşün—hiçbir şeyin—ona bu kadar mutluluk verebileceğini rüyasında bile görmemişti. Öğleden sonra adımlarını yeğenin evine çevirdi.

Kapıya gidip vurma cesaretini bulana kadar on iki kez kapının önünden geçti. Ama atıldı ve yaptı:

"Efendin evde mi, sevgilim?" dedi Scrooge kıza. Güzel kız! Çok hoş.

"Evet, efendim."

"Nerede o, sevgilim?" dedi Scrooge.

"Yemek odasında, efendim, hanımefendiyle birlikte. İsterseniz sizi yukarı çıkarırım."

"Teşekkür ederim. O beni tanır," dedi Scrooge, eli çoktan yemek odasının kilidindeyken. "Buradan gireceğim, sevgilim."

Nazıkçe çevirdi ve yüzünü kapının aralığından sokuşturdu. Masaya bakıyorlardı (görkemli bir şekilde donatılmıştı); çünkü bu genç ev hanımları bu tür konularda her zaman gergindirler ve her şeyin yolunda olduğunu görmek isterler.

"Fred!" dedi Scrooge.

Aman Tanrım, yengesi ne kadar irkildi! Scrooge bir an için onun ayak taburesiyle köşede oturduğunu unutmuştu, yoksa bunu asla yapmazdı.

"Tanrı canımı korusun!" diye bağırdı Fred, "kim o?"

"Benim. Scrooge Amcan. Yemeğe geldim. Beni içeri alır mısın, Fred?"

İçeri almak mı! Kolunu koparmaması bir mucizeydi. Beş dakika içinde evdeydi. Daha içten bir şey olamazdı. Yengesi aynıydı. Topper geldiğinde de öyle. Tombul kız kardeş geldiğinde de öyle. Herkes geldiğinde de öyleydi. Harika parti, harika oyunlar, harika fikir birliği, ha-ri-ka mutluluk!

Ama ertesi sabah ofise erken geldi. Oh, erkenden oradaydı. Keşke ilk o olabilse ve Bob Cratchit'in geç geldiğini yakalayabilseydi! Kalbine koyduğu şey buydu.

Ve yaptı; evet, yaptı! Saat dokuzu vurdu. Bob yok. Çeyrek geçe. Bob yok. Tam on sekiz buçuk dakika gecikmişti. Scrooge kapısı sonuna kadar açık oturuyordu, böylece onun Depo'ya girdiğini görebilecekti.

Kapıyı açmadan önce şapkasını çıkarmıştı; atkısını da. Bir anda taburesindeydi; kalemiyle ilerliyor, sanki saati dokuzu yakalamaya çalışıyormuş gibi.

"Hallo!" diye hırladı Scrooge, alışılmış sesiyle, elinden geldiğince taklit ederek. "Günün bu saatinde buraya gelmek ne demek oluyor?"

"Çok üzgünüm, efendim," dedi Bob. "Geciktim."

"Öyle misin?" diye tekrarladı Scrooge. "Evet. Öyle olduğunu düşünüyorum. Bu tarafa gelin, efendim, lütfen."

"Yılda yalnızca bir kez, efendim," diye yalvardı Bob, Depo'dan görünerek. "Tekrarlanmayacak. Dün biraz fazla eğlendim, efendim."

"Şimdi, sana ne diyeceğim, dostum," dedi Scrooge, "böyle bir şeye daha fazla katlanmayacağım. Ve bu yüzden," diye devam etti, taburesinden fırlatarak ve Bob'a göğsüne öyle bir dirsek vurarak ki sendeledi ve Depo'ya geri döndü; "ve bu yüzden maaşını artırıyorum!"

Bob titredi ve cetvele biraz daha yaklaştı. Bir an için Scrooge'u onunla yere serme, onu tutma ve avludaki insanlardan yardım ve deli gömleği isteme fikri geçti aklından.

"Mutlu Noeller, Bob!" dedi Scrooge, sırtına vururken yanlış anlaşılacak bir ciddiyetle. "Sana uzun yıllardır verdiğimden daha mutlu bir Noel, Bob, iyi dostum! Maaşını artıracam ve sıkıntılı ailene yardım etmeye çalışacağım ve bu öğleden sonra, bir Noel kasesi tüten papaz şarabı eşliğinde işlerini konuşuruz, Bob! Ateşleri yak ve bir 'i'nin noktasını koymadan önce yeni bir kömür kovanı al, Bob Cratchit!"

Scrooge sözünün eriydi. Hepsini ve çok daha fazlasını yaptı; ve ÖLMEYEN Küçük Tim'e ikinci bir baba oldu. İyi yaşlı şehrin veya iyi yaşlı dünyadaki herhangi bir iyi yaşlı şehir, kasaba ya da beldenin bildiği kadar iyi bir arkadaş, iyi bir efendi ve iyi bir adam oldu. Bazı insanlar onun bu değişimini görünce güldüler, ama onların gülmesine izin verdi ve pek aldırış etmedi; çünkü bu dünyada, iyilik için meydana gelen hiçbir şey olmadığını, başlangıçta bazı insanların bundan payına düşen kahkahayı almadığını bilecek kadar bilgedi; ve böylelerinin zaten kör olacağını bilerek, gözlerini sırtarak kırıştırmalarının, hastalığı daha az çekici formlarda geçirmelerinden çok daha iyi olduğunu düşündü. Kendi kalbi gülüyordu: ve bu onun için yeterliydi.

Bir daha Ruhlarla hiçbir ilişkisi olmadı, ama bundan sonra Tamamen İçmeme İlkesi'ne göre yaşadı; ve onun için her zaman, dünyada yaşayan herhangi bir adam

varsa, Noel'i iyi kutlamayı bildiği söylenirdi. Keşke bu gerçekten bizim ve hepimiz için söylenebilse! Ve böylece, Küçük Tim'in dediği gibi, Tanrı hepimizi korusun!

«Bir Noel Şarkısı» · Sahaf (sahaf.app). Bu eser kamu malıdır ve özgürce paylaşılabilir.